

“CITY FINANCE BOKT” MMC
Maliyyə hesabatları və
Müstəqil Auditorun Hesabatı

31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə

Mündəricat

Maliyyə hesabatlarının hazırlanması və təsdiq edilməsi ilə bağlı rəhbərliyin məsuliyyətinin bəyanı

Müstəqil auditorun hesabatı

Maliyyə hesabatları

Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat	1
Mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlirlər haqqında hesabat	2
Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat.....	3
Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat	4
Maliyyə hesabatları üzrə qeydlər	5-44

**MALİYYƏ HESABATLARININ HAZIRLANMASI VƏ TƏSDİQ EDİLMƏSİ İLƏ BAĞLI
RƏHBƏRLİYİN MƏSULİYYƏTİNİN BƏYANI
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ**

Aşağıdakı bəyanat, müstəqil auditorun hesabatında (hesabatın 1-ci səhifəsi) göstərilmiş auditorun rəyində olan vəzifələr haqqında müddəalarla birgə oxunmalıdır və "City Finance BOKT" MMC-nin (bundan sonra "Cəmiyyət") maliyyə hesabatları ilə əlaqədar rəhbərlik və müstəqil auditorlar arasında müvafiq vəzifə bölgüsünü əks etdirmək məqsədi daşıyır.

Rəhbərlik Cəmiyyətin 31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə fəaliyyətinin nəticələrini, pul vəsaitlərinin hərəkəti və kapitalda dəyişiklikləri MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarına müvafiq qaydada əks etdirən maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırlayarkən, rəhbərlik:

- Müvafiq mühəsibat prinsiplərinin seçilməsi və uyğun olaraq tətbiq edilməsi;
- Məntiqli və məqsəduyğun qərarların və mülahizələrin qəbul edilməsi;
- Hər hansı əhəmiyyətli kənarlaşmaların açıqlanması və maliyyə hesabatlarında izah edilməsi şərti ilə MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarının tələblərinə riayət olunması; və
- Əgər yaxın gələcəkdə, Cəmiyyətin normal şərtlər altında fəaliyyətini davam etdirəcəyi güman edilsə, hesabat tarixinə maliyyə hesabatlarının fəaliyyətin davamlılığı prinsipi əsasında hazırlanmasına görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik həmçinin:

- Cəmiyyətin daxilində səmərəli və yüksək səviyyəli daxili nəzarət sisteminin təşkili, tətbiqi və qorunması;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və maliyyə vəziyyətini istənilən zaman düzgün əks etdirən mühəsibat uçotu sisteminin təşkil olunması;
- Mühəsibat uçotunun Azərbaycan Respublikasında qəbul edilmiş qanunvericilik və mühəsibat uçotu standartlarına müvafiq qaydada aparılması;
- Mümkün imkanlardan istifadə edərək Cəmiyyətin aktivlərinin qorunmasının təmin edilməsi; və
- Saxtakarlıq, yanlışlıq və digər qanuna uyğunsuzluq hallarının müəyyən edilməsi və qarşısının alınması üçün məsuliyyət daşıyır.

31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə maliyyə hesabatları Cəmiyyətin rəhbərliyi tərəfindən 25 may 2026-cı il tarixində təsdiq edilmişdir.

Rəhbərlik tərəfindən:

Əhmədov Tural
Direktor

Elvira Babayeva
Baş mühasib

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

“City Finance BOKT” MMC -nin rəhbərliyinə:

Rəy

Biz “City Finance BOKT” MMC -nin (bundan sonra “Cəmiyyət”) 31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatı və həmin tarixdə bitən il üzrə mənfəət və ya zərər və digər məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlardan, habelə əsas mühasibat prinsiplərinin və digər izahedici qeydlərin xülasəsindən ibarət olan MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun hazırlanmış maliyyə hesabatlarının audit yoxlamasını apardıq.

Bizim rəyimizə əsasən, əlavə edilmiş maliyyə hesabatları 31 dekabr 2025-ci il tarixinə Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə bitən il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsas

Biz auditi Beynəlxalq Audit Standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətimiz əlavə olaraq hesabatımızın “Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Mühasiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şurasının Peşəkar Mühasiblər üçün müəyyən etdiyi “Etika məəcəlləsinin” (MBESŞ məəcəlləsi) tələblərinə uyğun olaraq biz Cəmiyyətdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi MBESŞ məəcəlləsinin tələblərinə uyğun olaraq yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının MHBS Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, saxtakarlıq və ya xətlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflərin olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına zəmin yaradan zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Cəmiyyəti ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativin olmadığı halda, rəhbərlik Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühasibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

Rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarının hazırlanması prosesinə nəzarət üçün məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə Hesabatlarının Auditinə görə Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə dair kifayət qədər əminlik əldə etmək və rəyimizi özündə əks etdirən auditor hesabatının hazırlanmasından ibarətdir. Kifayət qədər əminlik dedikdə yüksək əminlik səviyyəsi nəzərdə tutulur. Lakin belə əminlik səviyyəsi Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun auditin aparılması zamanı bütün əhəmiyyətli təhriflərin aşkar olunacağına zəmanət vermir. Fırıldaqqılıq və ya səhv nəticəsində yarana biləcək təhriflər o halda əhəmiyyətli hesab edilir ki, onlar ayrı-ayrılıqda və ya bütövlükdə maliyyə hesabatları əsasında istifadəçilərin qəbul etdikləri iqtisadi qərarlara təsir göstərə bilsin.

Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparılmış audit çərçivəsində biz auditin aparıldığı bütün müddət ərzində peşəkar mülahizələr irəli sürür və peşəkar skeptisizmi saxlayırıq. Bundan əlavə biz:

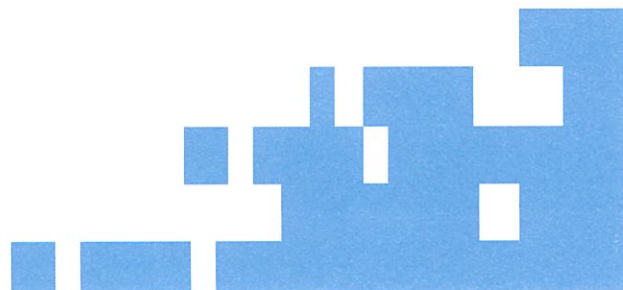
- Saxtakarlıq yaxud səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərini müəyyən edir və qiymətləndirir, bu risklərə qarşı audit prosedurları işləyib hazırlayır və tətbiq edir, rəyimizin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsas təmin edən audit sübutu əldə edirik. Fırıldaqqılıq nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riski səhv nəticəsində yaranan əhəmiyyətli təhriflərin aşkar edilməməsi riskindən yüksəkdir. Belə ki, fırlıdaqqılıq gizli sövdələşmə, saxtakarlıq, məlumatların bilərəkdən göstərilməməsi, təhrif edilmiş şəkildə təqdim edilməsi və ya daxili nəzarət sistemində sui-istifadə hallarını nəzərdə tutur.
- Cəmiyyətin daxili nəzarət sisteminin effektivliyi barədə rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə uyğun audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə audit üçün əhəmiyyətli olan daxil nəzarət sistemi üzrə məlumat əldə edirik.
- Tətbiq edilən uçot siyasətlərinin uyğunluğunu, uçot təxminlərinin və rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış müvafiq açıqlamaların əsaslı olduğunu qiymətləndiririk.
- Fəaliyyətin fasiləsizliyi ilə bağlı rəhbərliyin mülahizələrinin uyğunluğu və əldə edilmiş audit sübutlarına əsasən Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyəti ilə bağlı əhəmiyyətli dərəcədə şübhə yarada biləcək hadisə və şərait üzrə qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmamasına dair fikir bildiririk. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu barədə nəticəyə gəldikdə, biz auditor rəyimizdə diqqəti maliyyə hesabatlarındakı müvafiq açıqlamalara cəlb etməli, belə açıqlamalar yetərli olmadıqda, rəyimizi dəyişdirməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatının tarixinədək əldə edilmiş audit sübutlarına əsaslanır. Lakin gələcək hadisə və şəraitlər Cəmiyyətin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətini dayandırmasına səbəb ola bilər.
- Maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, o cümlədən açıqlamaları və maliyyə hesabatlarında mövcud əməliyyatlar və hadisələrin düzgün təqdim edilməsini qiymətləndiririk.

Biz digər məsələlərlə yanaşı, planlaşdırılan audit prosedurlarının həcmi və vaxtı, əhəmiyyətli audit nəticələri, eləcə də audit prosesində müəyyən etdiyimiz daxili nəzarət sistemindəki əhəmiyyətli çatışmazlıqlar barədə məlumat təqdim edirik.

25 may 2026-cı il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

RSM Azerbaijan

"CITY FINANCE BOKT" MMC
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Qeyd	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	939,533	327,394
Müştərilərə verilmiş kreditlər və lizinqlər	7	39,563,286	29,127,672
Əmlak və avadanlıqlar	8	76,330	68,698
Qeyri-maddi aktivlər	8	146,317	82,698
Aktivdən istifadə hüququ	9	235,892	174,055
Təxirə salınmış vergi aktivi	19	63,255	84,566
Digər aktivlər	10	864,478	723,712
Cəmi aktivlər		41,889,091	30,588,795
Kapital			
Nizamnamə kapitalı	11	5,000,000	5,000,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		13,344,503	10,220,366
Cəmi kapital		18,344,503	15,220,366
Öhdəliklər			
Müddətli borc öhdəlikləri	12	14,316,861	6,567,783
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər	13	6,067,614	6,390,572
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	14	2,003,942	1,841,223
Mənfəət vergisi öhdəliyi		324,388	148,652
İcarə öhdəlikləri	9	245,497	233,282
Digər öhdəliklər	15	586,286	186,917
Cəmi öhdəliklər		23,544,588	15,368,429
Cəmi kapital və öhdəliklər		41,889,091	30,588,795

25 may 2026-cı il tarixində Rəhbərliyin adından təsdiqlənmiş və imzalanmışdır.

Əhmədov Tural
Direktor

Elvira Babayeva
Baş mühasib

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MƏNFƏƏT VƏ YA ZƏRƏR VƏ DİGƏR MƏCMU GƏLİRLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
	Qeyd	tarixində bitən il üzrə	tarixində bitən il üzrə
Faiz gəlirləri	16	9,143,640	7,171,830
Faiz xərcləri	16	(1,327,630)	(638,527)
Faiz gəlirləri üzrə xalis marja		7,816,010	6,533,303
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat xərcləri	7	(169,255)	(516,982)
Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın yaradılmasından sonra faiz gəlirləri üzrə xalis marja		7,646,755	6,016,321
İnzibati və digər əməliyyat xərcləri	17	(3,371,657)	(2,580,926)
Haqq və komissiya xərcləri	18	(351,869)	(248,602)
Məzənnə fərqiindən yaranan xalis zərər		(5,639)	(5,841)
İcarə müavilələrinin xitamından gəlir	9	46,211	-
Vergidən əvvəlki mənfəət		3,963,801	3,180,952
Mənfəət vergisi xərci	19	(839,664)	(619,246)
İl üzrə xalis mənfəət		3,124,137	2,561,706
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		3,124,137	2,561,706

25 may 2026-cı il tarixində Rəhbərliyin adından təsdiqlənmiş və imzalanmışdır.

Əhmədov Tural
Direktor

Elvira Babayeva
Baş mühasib

“CITY FINANCE BOKT” MMC
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
31 dekabr 2023-cü il tarixinə	5,000,000	7,658,660	12,658,660
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	2,561,706	2,561,706
31 dekabr 2024-cü il tarixinə	5,000,000	10,220,366	15,220,366
İl üzrə cəmi məcmu gəlir	-	3,124,137	3,124,137
31 dekabr 2025-ci il tarixinə	5,000,000	13,344,503	18,344,503

25 may 2026-cı il tarixində Rəhbərliyin adından təsdiqlənmiş və imzalanmışdır.

Əhmədov Tural
Direktor

Elvira Babayeva
Baş mühasib

A handwritten signature in blue ink, likely belonging to Elvira Babayeva, the Chief Accountant.

"CITY FINANCE BOKT" MMC
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

		31 dekabr 2025-ci il Qeyd tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Əməliyyat fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin axını			
Faiz gəlirləri üzrə daxilolmalar		9,067,441	6,821,397
Ödənilmiş faiz xərcləri		(1,276,999)	(629,568)
Komissiya ödənişləri		(351,869)	(248,602)
Əmək haqqı ödənişləri		(1,774,232)	(1,276,886)
Ümumi və inzibati xərclərin ödənişi		(1,433,464)	(1,220,978)
Mənfəət vergisi ödənişi		(642,617)	(586,687)
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		3,588,260	2,858,676
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslarda dəyişiklik	7	(10,455,732)	(5,101,090)
Digər aktivlərdə dəyişiklik	10	(140,766)	(69,112)
Digər öhdəliklərdə dəyişiklik	15	283,103	(5,533)
Əməliyyat fəaliyyətində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(6,725,135)	(2,317,059)
İnvestisiya fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin axını			
Əmlak və avadanlıqların alınması	8	(22,697)	(35,396)
Qeyri-maddi aktivlərin alınması	8	(75,434)	(27,180)
İnvestisiya fəaliyyətində istifadə olunan xalis pul vəsaitləri		(98,131)	(62,576)
Maliyyələşdirilmə fəaliyyətindən pul vəsaitlərinin axını			
Müddətli borc öhdəliklərindən daxilolmalar	12	13,834,000	6,102,937
Müddətli borc öhdəliklərinin qaytarılması	12	(6,137,834)	(3,450,277)
Borc qiymətli kağızların buraxılması	14	454,000	2,003,000
Borc qiymətli kağızların ödənilməsi	14	(289,000)	(165,000)
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlərdən daxil olmalar	13	14,759,137	9,372,548
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər üzrə ödənişlər	13	(15,082,095)	(11,326,378)
İcarə öhdəliklərinin əsas məbləğin ödənilməsi	9	(97,164)	(98,328)
Maliyyələşdirilmə fəaliyyətindən daxil olan xalis pul vəsaitləri		7,441,044	2,438,502
Xarici valyutada olan məzənnə fərqlərinin nağd pul qalıqlarına təsiri		(5,639)	(5,841)
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım		612,139	53,026
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	327,394	274,368
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	6	939,533	327,394

25 may 2026-cı il tarixində Rəhbərliyin adından təsdiqlənmiş və imzalanmışdır.

Əhmədov Tural
Direktor

Elvira Babayeva
Baş mühasib

5-44-cü səhifələrdəki qeydlər hazırkı maliyyə hesabatlarının tərkib hissəsidir.

1. Giriş

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il "City Finance BOKT" MMC ("Cəmiyyət") üçün MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Cəmiyyətin mülkiyyət strukturu

Cəmiyyət bütünlüklə təsisçilərə məxsusdur. Cəmiyyətin təsisçiləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il		31 dekabr 2024-cü il	
	%	Məbləğ	%	Məbləğ
"AQA Şirkətlər Qrupu" QSC	72.5	3,625,000	72.5	3,625,000
Habib Zadeh Mohammad Reza Parviz	27.5	1,375,000	27.5	1,375,000
Cəmi nizamnamə kapitalı	100	5,000,000	100	5,000,000

Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti

Cəmiyyətin əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası ərazisində kredit əməliyyatlarının aparılmasından ibarətdir. Cəmiyyət 03 oktyabr 2013-cü il tarixində Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi tərəfindən "City Finance BOKT" MMC adı ilə qeydiyyatdan keçirilmişdir və Cəmiyyətin son idarə edici tərəfi Aydın Dəmirçi-dir.. Cəmiyyət 07 yanvar 2014-cü il tarixindən Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("ARMB") tərəfindən verilmiş BKT-20 nömrəli lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə Cəmiyyətin 90 nəfər (31 dekabr 2024-cü il: 76 nəfər) işçisi vardır.

Cəmiyyətin hüquqi və faktiki ünvanı

Cəmiyyətin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir: Xətai rayonu, Xocalı prospekti 37, AZ1025, Bakı, Azərbaycan Respublikası.

Cəmiyyətin faktiki ünvanı aşağıdakı kimidir: Dəmirçi Plaza, 3-cü mərtəbə, Xocalı prospekti 37, AZ 1025, Bakı, Azərbaycan Respublikası.

Təqdimat valyutası

Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər başqa valyuta göstərilmədiyi halda Azərbaycan manatı ("AZN") ilə təqdim olunmuşdur.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti

Cəmiyyət fəaliyyətini Azərbaycan Respublikasında həyata keçirir və nəticədə Azərbaycanın iqtisadi və maliyyə bazarlarının inkişaf etməkdə olan bazar xüsusiyyətlərinə məruz qalır.

Azərbaycanın iqtisadiyyatı, bir çox inkişaf etməkdə olan bazarlar kimi, qlobal iqtisadi şərtlər, hökumət siyasəti və enerji qiymətlərindəki dalğalanmalardan təsirlənməyə davam edir. Ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsinə diqqət yetirsə də, əsas sahələrdə sabitliyin qorunması uzunmüddətli inkişaf üçün vacibdir. Azərbaycanın iqtisadiyyatının gələcək inkişaf istiqaməti əsasən fiskal və monetar siyasətlərin effektivliyindən, həmçinin xam neft qiymətlərindən və milli valyutanın sabitliyindən asılıdır.

Hüquqi, vergi və tənzimləyici baza inkişafa davam edir, lakin müxtəlif şərtlərə və tez-tez dəyişikliklərə məruz qalır ki, bu da digər hüquqi və fiskal maneələrlə birlikdə Azərbaycanda fəaliyyət göstərən qurumların üzləşdiyi çətinliklərə kömək edir. Neftin qiymətindəki dəyişkənlik və Rusiya Federasiyası ilə Ukrayna arasında davam edən hərbi münaqişə biznes mühitində qeyri-müəyyənliyi daha da artırır.

2. Cəmiyyətin əməliyyat mühiti (davamı)

Azərbaycan iqtisadiyyatı xüsusilə neft və qaz qiymətlərinə həssasdır. Son illər Azərbaycan hökuməti daha balanslaşdırılmış iqtisadiyyata keçidi sürətləndirmək və neft-qaz sektorundan asılılığı azaltmaq üçün böyük iqtisadi və sosial islahatları davam etdirmişdir.

2025-ci il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatı hökumətin apardığı iqtisadi islahatlar, sabit məzənnə rejimi və adekvat valyuta ehtiyatları ilə dəstəklənən ümumi makroiqtisadi sabitlik nümayiş etdirməkdə davam edib.

2025-ci ildə Azərbaycanda 129,1 milyard manatlıq (75.9 milyard ABŞ dolları) və yaxud 2024-cü illə müqayisədə 1,4 % çox ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal olunub. Son 1 ildə iqtisadiyyatın neft-qaz sektorunda əlavə dəyər 1,6 % azalıb, qeyri neft-qaz sektorunda isə 2,7 % artıb.

2025-ci ildə Azərbaycan xarici ölkələrlə 49 milyard 423 milyon ABŞ dolları dəyərində ticarət əməliyyatı aparıb. Ölkə üzrə xarici ticarətdə 663 milyon dollarlıq müsbət saldo yaranıb. Bu da illik müqayisədə 8,3 dəfə azdır.

Bu ilin yanvar-noyabr aylarında Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatları 12,5 milyard ABŞ dolları və yaxud 17,6 % artaraq 83,5 milyard ABŞ dollarına çatıb.

2025-ci ilin dekabr ayında inflyasiya Mərkəzi Bankın $4\pm 2\%$ hədəf diapazonuna uyğun olaraq 12 aylıq inflyasiya 5.2% təşkil edib. Qiymətlər illik əsasda qida məhsulları, alkoqollu içkilər və tütün məmulatları üzrə 6.4%, ödənişli xidmətlər üzrə 5.7%, qeyri-qida məhsulları üzrə isə 2.5% artıb. İllik baza inflyasiyası 2025-ci ilin dekabr ayında 4.8% təşkil edib ki, bu da inflyasiyanın qalıcı hissəsinin hədəfə yaxın olduğunu göstərir. Qiymət sabitliyini dəstəkləmək və inflyasiyanın inkişafına və makroiqtisadi şəraitə cavab vermək üçün Mərkəzi Bank yenidən maliyyələşdirmə dərəcəsi 2025-ci ilin iyul ayında 7%-ə endirildi.

Beynəlxalq kredit reyting agentlikləri Azərbaycanın iqtisadi perspektivlərini qiymətləndirməyə davam ediblər. Böyük suveren fond aktivləri, davamlı xalis ümumi dövlət aktivləri mövqeyi və karbohidrogen qiymətlərinin dəyişkənliyinə qarşı əhəmiyyətli qorunma təmin edən aşağı dövlət borcu sayəsində Azərbaycanın fiskal və xarici buferləri müstəsna dərəcədə güclü olaraq qalır. 05 dekabr 2025-ci il tarixində S&P Global Ratings Azərbaycan üzrə proqnozunu sabitdən müsbətə dəyişdi. Eyni zamanda, S&P Global Ratings Azərbaycanın uzun və qısamüddətli xarici və yerli valyutada suveren kredit reytinglərini "BB+/B" səviyyəsində təsdiqləyib. Beynəlxalq reyting agentliyi Moody's Azərbaycanın suveren kredit reytingini "Baa3" səviyyəsində təsdiqləyib. Reyting proqnozu Moody's tərəfindən "müsbət" olaraq təsdiqlənib. Agentlik qeyd edir ki, Azərbaycanın kredit reytingi əhəmiyyətli maliyyə buferləri ilə dəstəklənir və bu, xarici şoklara qarşı həssaslıq risklərini azaldır.

İqtisadi islahatlar neftdən asılılığın azaldılması və özəl sektorun stimullaşdırılması ilə yanaşı, iqtisadiyyatın şaxələndirilməsini yaxşılaşdırmaqda davam edir. Hökumət gələcək biznes mühitinə təsir edən vergi islahatları ilə yanaşı, sağlam rəqabəti gücləndirmək üçün tədbirləri istiqamətləndirir. Burada neft-qaz sənayesinin modernləşdirilməsi, qeyri-neft sənayesinin inkişafı, alternativ enerji mənbələrindən istifadə imkanlarının genişləndirilməsi, aqrar sektorun inkişafı, xarici ticarət və investisiya strukturunun təkmilləşdirilməsi kimi bir neçə istiqamət diqqət mərkəzindədir.

Azərbaycan Respublikasının gələcək iqtisadi artımı daha çox vergi, hüquqi, tənzimləyici və siyasi hadisələrlə yanaşı, Hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən asılıdır. Şirkət rəhbərliyi mövcud şəraitdə iqtisadi inkişafı izləyir və yaxın gələcəkdə Cəmiyyətin davamlılığını dəstəkləmək və biznesini inkişaf etdirmək üçün zəruri hesab etdiyi qabaqlayıcı tədbirlər görür.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları

Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərini ilkin olaraq ədalətli dəyərdə tanımaqla, Maliyyə Hesabatı Beynəlxalq Standartlarına ("MHBS") uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir:

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi

Əməliyyat və təqdimat valyutası

Azərbaycan Respublikasının milli valyutası Azərbaycan manatıdır ("AZN") və manat Cəmiyyətin əməliyyat valyutası və hazırkı maliyyə hesabatlarının məqsədləri üçün təqdimat valyutasıdır. Əksi qeyd edilmədikdə, bütün maliyyə göstəriciləri manatla təqdim olunur.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərə və maliyyə alətlərinin sayına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür.

Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqelərin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Fəal bazarda alınıb-satılmayan digər maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə portfel mövcud bazar şəraitində qiymətləndirmə tarixinə bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis uzun mövqenin (yəni, aktivin) satılması və ya müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis qısa mövqenin (yəni, öhdəliyin) ötürülməsi məqsədilə əldə edilə biləcək qiymət əsasında maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunun ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Bu, dövrə olaraq ədalətli dəyərdə qeydə alınan aktivlərə o şərtlə tətbiq edilir ki, Cəmiyyət (a) müəssisənin risklərin idarə edilməsi və ya investisiya strategiyasına uyğun olaraq məruz qaldığı müəyyən bazar riski (və ya risklərinə) və ya müəyyən kontragentin kredit riskinə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunu idarə edir; (b) həmin prinsipə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupu haqqında məlumatı müəssisənin baş rəhbərliyinə təqdim edir; və (c) bazar riskləri, o cümlədən müəssisənin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilə əlaqədar məruz qaldığı müəyyən bazar riskinin (və ya risklərinin) müddəti əsasən eyni olur.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir.

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyələrinə görə təhlil edilir:

- (i) 1-ci Səviyyəyə oxşar aktivlər və ya öhdəliklər üçün aktiv bazarlarda kotirovka olunan (düzəliş edilməyən) qiymətlər ilə qiymətləndirmələr aiddir;
- (ii) 2-ci Səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlər əsasında hesablananlar) müşahidə edilə bilən əhəmiyyətli ilkin məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları ilə qiymətləndirmələr aiddir; və ya
- (iii) 3-cü Səviyyəyə aid olan qiymətləndirmələr yalnız müşahidə oluna bilən bazar məlumatlarına əsaslanır (yəni, qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli həcmdə müşahidə oluna bilməyən ilkin məlumatlar tələb edilir). Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri arasında köçürmələr hesabat dövrünün sonunda baş vermiş hesab edilir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları (davamı)

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalarına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya olunmuş dəyər (AD) əsas məbləğ üzrə ödənişlərin çıxılmasından və hesablanmış faizlərin əlavə edilməsindən, maliyyə aktivləri üçün isə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın çıxılmasından sonra maliyyə alətinin ilkin tanınma zamanı qeydə alınan dəyəridir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər-hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir.

Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur.

Effektiv faiz dərəcəsi gələcək pul ödənişləri və ya daxilolmalarını (kreditlər üzrə gələcək zərərlər istisna olmaqla) maliyyə alətinin fəaliyyət müddəti və ya daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin ümumi balans dəyərinə diskontlaşdırılan dərəcədir.

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması

MZƏD kateqoriyasında ölçülən maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri əməliyyat xərcləri də daxil olmaqla, ilkin olaraq ədalətli dəyərlə tanınır. İlkin tanınma zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə təsdiqlənir. İlkin tanınma zamanı gəlir və ya zərər yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda qeydə alınır. Əməliyyat qiyməti eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər müşahidə oluna bilən cari bazar əməliyyatları və ya əsas məlumat kimi yalnız müşahidə edilə bilən bazarların məlumatlarını istifadə edən qiymətləndirmə modeli ilə təsdiqlənir.

İlkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərlə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri və ədalətli dəyərin dəyişməsi sair məcmu gəlirə aid edilən ("DMGƏD") borc alətlərinə investisiyalar üzrə gözlənilən kredit zərərləri üçün ehtiyat tanınır və bu da aktivin ilkin tanınmasından dərhal sonra zərərin tanınması ilə nəticələnir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("standart şərtlər" əsasında alış və satışlar), Cəmiyyətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Cəmiyyətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduğu halda tanınır.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: qiymətləndirmə kateqoriyaları

Cəmiyyət maliyyə aktivlərini amortizasiya olunmuş dəyərlə təsnifləşdirir və ölçür. Borc maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə ölçülməsi: (i) müvafiq aktivlər portfelinin idarə olunması üçün Cəmiyyətin biznes modelindən və (ii) aktiv üzrə pul axınlarının xüsusiyyətindən asılıdır.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: qiymətləndirmə kateqoriyaları (davamı)

Biznes model Cəmiyyətin nağd pul axınları əldə etməsi məqsədilə portfelin idarə edilməsi üçün istifadə etdiyi metodu əks etdirir və Cəmiyyətin məqsədinin: (i) aktivlərdən yalnız müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi üçün aktivin saxlanması") və ya (ii) müqavilədə nəzərdə tutulan və aktivlərin satışından yaranan nağd pul axınlarının əldə edilməsi ("müqavilə üzrə nağd pul axınlarının əldə edilməsi və maliyyə aktivlərinin satılması üçün aktivlərin saxlanması") olub-olmadığını müəyyən edir. (i) və (ii) bəndlər tətbiq edilmədikdə, maliyyə aktivləri "digər" biznes modellərə aid edilir və MZƏD kateqoriyasında ölçülür.

Biznes model qiymətləndirmə tarixində mövcud olan portfel üzrə müəyyən edilmiş məqsədlərə nail olmaq üçün Cəmiyyətin həyata keçirməyi planlaşdırdığı fəaliyyətə dair bütün müvafiq sübutlar əsasında aktivlər qrupu (portfel səviyyəsində) üçün müəyyən edilir. Biznes modelin müəyyən edilməsi zamanı Cəmiyyətin nəzərə aldığı amillərə portfelin məqsədi və tərkibi, müvafiq aktivlər üzrə pul axınlarının əldə edilməsi ilə bağlı keçmiş təcrübə, risklərin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi üzrə yanaşmalar və aktivlər üzrə gəlirliliyin qiymətləndirilməsi üsulları daxildir. Cəmiyyətin öz maliyyə aktivləri üçün biznes modellərin müəyyən edilməsi zamanı istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin təsnifləşdirilməsi və sonrakı dövrdə qiymətləndirilməsi: pul axınlarının xüsusiyyətləri

Biznes model müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsi və ya müqavilə üzrə pul axınlarının əldə edilməsini və maliyyə aktivlərinin satılması üçün saxlanılmasını nəzərdə tutduqda, Cəmiyyət pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmadığını qiymətləndirir (YƏMFÖ təhlili).

Müqavilə şərtləri əsas kredit sazişinin şərtlərinə uyğun olmayan riskə və ya dəyişkənliyə məruz qalmanı nəzərdə tutduqda, müvafiq maliyyə aktivləri MZƏD kateqoriyasında təsnifləşdirilir və qiymətləndirilir. YƏMFÖ təhlili aktivin ilkin tanınması zamanı həyata keçirilir və sonradan yenidən qiymətləndirilmir. Cəmiyyətin öz maliyyə aktivləri üçün YƏMFÖ təhlili həyata keçirdiyi zaman istifadə etdiyi əsas mülahizələr Qeyd 4-də göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin yenidən təsnifləşdirilməsi

Maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə biznes model tam dəyişdirildikdə, bütün maliyyə alətləri yenidən təsnifləşdirilir. Aktivlərin yenidən təsnifləşdirilməsi perspektiv qaydada – biznes modeldəki dəyişiklikdən sonrakı ilk hesabat dövrünün əvvəlindən tətbiq edilir. Cəmiyyət cari və müqayisəli dövr ərzində öz biznes modelini dəyişdirməmiş və maliyyə aktivlərini yenidən təsnifləşdirməmişdi.

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat

Cəmiyyət amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülən borc alətləri üzrə gözlənilən kredit zərərlərini (GKZ) proqnozlar əsasında qiymətləndirir. Cəmiyyət hər bir hesabat tarixində gözlənilən kredit zərərlərini qiymətləndirir və kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatı tanıyır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi aşağıdakıları özündə əks etdirir: (i) bir sıra mümkün nəticələrin qiymətləndirilməsi yolu ilə müəyyən edilmiş obyektiv və ehtimal ilə ölçülmüş məbləğ, (ii) pulun zaman dəyəri və (iii) hesabat tarixində keçmiş hadisələr, cari şərtlər və proqnozlaşdırılan gələcək iqtisadi vəziyyət haqqında artıq xərc çəkmədən və ya çalışmadan əldə edilə bilən əsaslandırılmış və təsdiqlənmiş məlumat. Amortizasiya olunmuş dəyərdə ölçülən borc alətləri gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla, maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda göstərilir. Cəmiyyət maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanaraq üç mərhələli dəyərsizləşmə modeli tətbiq edir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Maliyyə aktivlərinin dəyərsizləşməsi: gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat (davamı)

İlkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə təsnifləşdirilir. 1-ci Mərhələdə maliyyə aktivləri üzrə gözlənilən kredit zərərləri növbəti 12 ay ərzində və ya müqavilədə nəzərdə tutulan ödəniş tarixinə qədər (12 ay bitənə qədər) baş verə bilən defolt hadisələri nəticəsində yaranmış bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri ("12 aylıq gözlənilən kredit zərəri") məbləğində qiymətləndirilir. Cəmiyyət ilkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın ("KRƏA") baş verdiyini müəyyən edərsə, aktiv 2-ci Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə gözlənilən kredit zərərləri bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında, yəni müqavilədə göstərilən ödəmə tarixinə qədər, lakin gözlənilən hər hansı qabaqcadan ödənişləri nəzərə almaqla ("bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri") qiymətləndirilir. Kredit riskində əhəmiyyətli dərəcədə artımın baş verməsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası Qeyd 7-də təqdim edilir.

Cəmiyyət maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsini müəyyən edərsə aktiv 3-cü Mərhələyə köçürülür və həmin aktiv üzrə gözlənilən kredit zərərləri bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri kimi qiymətləndirilir. Dəyərsizləşmiş aktivlərin və defolt hadisəsinin Cəmiyyət tərəfindən müəyyən edilməsi qaydası Qeyd 7-də izah edilir. Həmin Qeyddə gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsində istifadə edilən ilkin məlumatlar, fərziyyələr və hesablama üsulları haqqında məlumat, eləcə də Cəmiyyət tərəfindən proqnoz məlumatlarının gözlənilən kredit zərərləri modellərinə daxil edilməsi qaydası göstərilir.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması

Cəmiyyət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Cəmiyyət maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda.

Qarşı tərəf satışa məhdudiyyətlər qoymadan aktiv tam olaraq əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq imkanına malik olmadıqda nəzarəti özündə saxlayır.

Maliyyə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılması

Maliyyə öhdəliyinin tanınması öhdəlik icra edildiyi halda dayandırılır (yəni, müqavilədə göstərilən öhdəlik yerinə yetirildikdə, ləğv edildikdə və ya icra müddəti başa çatdıqda).

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınmış və dəyərsizləşmə üzrə zərərlər maliyyə aktivinin ilkin tanınmasından sonra baş vermiş bir və ya bir neçə hadisə ("zərər hadisəsi") nəticəsində yarandıqda və bu zərər hadisəsi maliyyə aktiv və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə daxil olacaq pul axınlarının məbləğinə və vaxtına etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən təsir göstərdikdə mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır.

Cəmiyyət əhəmiyyətli olub-olmamasından asılı olmayaraq, fərdi şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə dair obyektiv sübutun olmadığı qənaətinə gəldikdə, həmin aktiv analoji kredit riski xüsusiyyətlərinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna daxil etmiş və onların dəyərsizləşməsini məcmu şəkildə təhlil etmişdir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

Maliyyə aktivinin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərəkən Cəmiyyətin nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçməsi statusu və hər hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir. Kredit üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

– hər-hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;

– borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi və bunun Cəmiyyətin borcalan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;

– borcalanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi;

– borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfi dəyişikliklərin baş verməsi; və ya

– girovun dəyərinin bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Kredit zərərinin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri kredit riski üzrə oxşar xüsusiyyətlərə görə qruplaşdırılmışdır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə şərtlərinə əsasən borcalanların ödəmə qabiliyyətini təsdiqləmişdir ki, bu da belə aktivlərlə bağlı gələcək pul vəsaitlərinin təxmin edilməsi üçün uyğun olmuşdur.

Kredit zərəri məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupundakı pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcminə dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilmişdir.

Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikasını müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənmişdir.

Amortizasiya edilmiş dəyərlə əks etdirilən dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxıldıqda və ya bu şərtlər borcalanın və ya emitentin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişdikdə, dəyərsizləşmə şərtlərinin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsasən ölcülmüşdür. Şərtlərinə yenidən baxılmış aktivin tanınmasının dayandırılması zamanı risk və faydalar əhəmiyyətli dərəcədə dəyişdikdə, yeni aktiv ədalətli dəyərlə tanınmışdır. Bu, adətən ilkin və yeni gözlənilən nağd pul axınlarının cari dəyərləri arasındakı fərq əhəmiyyətli olduqda müşahidə olunmuşdur.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinə (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərlər istisna olmaqla) bərabərləşdirmək üçün aktivlər üçün dəyərsizləşmə üzrə zərərlər ehtiyat hesablarında qeydə alınır.

Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərinin hesablanması girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəflər çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətinə əks etdirir.

Kredit üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azaldıqda və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edildikdə əvvəl qeydə alınmış dəyərsizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə qaytarılmışdır.

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə, onlar aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinmişdir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin qaytarılması il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə zərərin azaldılması kimi uçota alınmışdır.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qoyuluşlardır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə nağd pul, ilkin ödəniş müddəti üç aydan az olan banklararası depozitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudiyyət qoyulmuş vəsaitlər maliyyə vəziyyəti və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarda pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakı səbəblərə görə amortizasiya olunmuş dəyərlə qeydə alınır: (i) müqavilə üzrə nağd pul Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi axınlarını əldə etmək məqsədilə saxlanılır və həmin nağd pul axınları yalnız əsas borc və faiz ödənişlərindən ibarətdir, və (ii) MZƏD kateqoriyasında qiymətləndirilmir.

Cəmiyyətin mülkiyyətinə keçmiş girov

Cəmiyyətin mülkiyyətinə keçmiş girov vaxtı keçmiş kreditlərlə bağlı Cəmiyyət tərəfindən əldə edilmiş maliyyə və qeyri-maliyyə aktivlərindən ibarətdir. Bu aktivlər əldə edildiyi zaman ilkin olaraq ədalətli dəyerdə tanınır və aktivlərin növündən və Cəmiyyətin həmin aktivləri istifadə etmək niyyətindən asılı olaraq əsas vəsaitlər, digər maliyyə aktivləri, investisiya mülkiyyəti və sair aktivlərin tərkibində mal-material ehtiyatlarına daxil edilir və sonradan belə aktivlər üzrə uçot siyasətlərinə uyğun olaraq yenidən qiymətləndirilir və uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqlar

Əmlak hər hansı yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyerdə uçota alınır.

Kiçik həcmli təmir və gündəlik texniki xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əmlak və avadanlıqların əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əmlak və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcudluğunu qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa dəyərini təxmin edir. Aktivin bərpa dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa dəyərinə qədər azaldılır və dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, onun istifadə dəyəri və ya ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər ləğv edilir.

Əmlak və avadanlıqların silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə (digər əməliyyat gəlirləri və xərcləri kimi) tanınır.

Köhnəlmə

Əmlak və avadanlıqlar üçün köhnəlmə azalan qalıq metodu ilə hesablanır. Azalan qalıq metodu hər il aktivin balans dəyərinə sabit faiz tətbiq etməklə hesablanır.

Əmlak və avadanlıqlar üçün köhnəlmə üzrə faiz dərəcələri aşağıda göstərilir:

Mebel və avadanlıqlar	20%
Kompüter və rabitə avadanlıqları	20%
Digər maddi aktivlər	20%

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Cəmiyyət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Cəmiyyət aktivini onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

İcarə müqavilələri

Cəmiyyət müqavilənin icarə müqaviləsi olub-olmaması və ya icarə komponentinə sahib olub-olmaması, yəni müəyyən bir haqq qarşılığında müəyyən müddət ərzində müəyyən aktivdən istifadə hüququnun olması faktını başlanğıc tarixində müəyyənləşdirir.

Cəmiyyət icarəçi qismində

Cəmiyyət qısa müddətli icarələr və az dəyərli aktivlərin icarəsi istisna olmaqla, bütün icarələr üçün vahid tanınma və ölçülmə metodundan istifadə edir. Cəmiyyət icarə üzrə ödənişləri etmək üçün icarə öhdəlikləri və müvafiq aktivdən istifadə hüququnu təzahür edən aktivdən istifadə hüququ tanıyır.

i) Aktivdən istifadə hüququ

Cəmiyyət icarənin başlanğıc tarixində (yəni müvafiq aktivin istifadəyə hazır olduğu tarix) aktivdən istifadə hüququ tanıyır. Aktivdən istifadə hüququ yığılmış amortizasiya və dəyərsizləşmə çıxılmaqla maya dəyəri ilə uçota alınır və icarə öhdəliklərinin yenidən qiymətləndirilməsi üzrə düzəlişlərə məruz qalır. Aktivdən istifadə hüququnun maya dəyərində tanınan icarə öhdəliklərinin dəyəri, ilkin birbaşa xərclər və icarə üstünlükləri çıxılmaqla başlanğıc tarixində və ya ondan əvvəl edilmiş icarə ödənişləri daxildir. Aktivdən istifadə hüququ icarə müddəti və ya aktivin ehtimal edilən ömür müddətindən daha qısa olan dövr üzrə düzxətli amortizasiya metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Əgər icarəyə götürülmüş aktiv üzərində mülkiyyət hüququ icarə müddətinin sonunda Cəmiyyətə keçirsə və ya maya dəyəri özündə alışı opsiyonundan istifadəni ehtiva edirsə, amortizasiya aktivin ehtimal edilən ömür müddəti üzrə aparılır.

ii) İcarə öhdəlikləri

İcarənin başlanğıc tarixində Cəmiyyət icarə müddəti ərzində ediləcək icarə ödənişlərinin indiki dəyəri qədər icarə öhdəliyi tanıyır. İcarə ödənişlərinə icarə üstünlükləri çıxılmaqla sabit ödənişlər, indeks və ya dərəcədən asılı olan dəyişən icarə ödənişləri və qalıq dəyər qarantiyası kimi ödənilməsi ehtimal edilən məbləğlər daxildir. İcarə ödənişlərinə həmçinin Cəmiyyət tərəfindən istifadə edilməsi əminliklə bilinən alış opsiyonu qiyməti və icarə müqaviləsinə xitam vermək səbəbindən veriləcək cərimələr də daxildir. İndeks və ya dərəcədən asılı olmayan dəyişən icarə ödənişləri (mal-material istehsalı üçün edilməyibse) hadisənin baş verdiyi dövrdə xərc kimi tanınır.

İcarə ödənişlərinin indiki dəyərini hesablayarkən Cəmiyyət icarənin başlanğıc tarixində özünün borc alma faizindən istifadə edir, çünki icarədə ehtiva edilən faiz dərəcəsini müəyyən etmək mümkün deyil. Başlanğıc tarixindən sonra faiz toplanmasını əks etdirmək üçün icarə öhdəlikləri məbləği artır və edilmiş icarə ödənişlərini əks etdirmək üçün azalır. Əlavə olaraq, icarə şərtlərində, ödənişlərində (məsələn: belə icarə ödənişlərini müəyyən etmək üçün istifadə edilən indeks və ya dərəcələrdə dəyişiklik nəticəsində yaranan gələcək ödənişlərdə dəyişikliklər) və ya müvafiq aktivin alış opsiyonunda dəyişiklik olduğu təqdirdə icarə öhdəliklərinin qalıq dəyərinə yenidən baxılır.

iii) Qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi

Cəmiyyət əmlak və avadanlıqların qısa müddətli icarəsinə qısa müddətli icarənin tanınması üzrə azad olmanı tətbiq edir (məsələn: başlanğıc tarixindən etibarən 12 ay və daha az dövrü əhatə edən və alış opsiyonu olmayan icarələr). Cəmiyyət həmçinin aşağı dəyərli sayılan ofis avadanlıqlarının icarəsinə aşağı dəyərli aktivlərin icarəsinin tanınması üzrə azad olmanı tətbiq edir. Qısa müddətli icarələr və aşağı dəyərli aktivlərin icarəsi üzrə icarə ödənişləri icarə müddəti boyu düzxətli metod ilə xərc kimi tanınır. Cəmiyyətin bütün icarə müqavilələri qısa müddətli olduğundan Cəmiyyət bütün icarə müqavilələri üzrə azad olmanı tətbiq etmişdir.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Qeyri-maddi aktivlər

Cəmiyyətin bütün qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı istifadə müddətlərinə malik olmaqla əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından ibarətdir. Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar həmin proqram təminatının alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Proqram təminatı ilə bağlı bütün digər xərclər (məsələn, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir.

Kapitallaşdırılmış proqram təminatı sabit 10% faiz dərəcəsi tətbiq etmək ilə azalan qalıq metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Müddətli borc öhdəlikləri

Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident banklardan, eləcə də digər maliyyə institutlarından müəyyən edilmiş ödəmə müddətləri və sabit faiz dərəcəsi ilə cəlb edilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınır.

Mənfəət vergisi

Hazırkı maliyyə hesabatlarında əks etdirilən mənfəət vergisi Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə sair məcmu gəlirlərdə qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, məcmu gəlirlərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır.

Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır.

İlkin uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanmır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla).

Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri müvəqqəti fərqlərin geri qaytarılması, kifayət qədər vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Qeyri-müəyyən vergi mövqeləri

Cəmiyyətin qeyri-müəyyən vergi mövqeləri rəhbərlik tərəfindən hər bir hesabat dövrünün sonunda yenidən qiymətləndirilir. Rəhbərlik Cəmiyyətin vergi mövqeyinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi halda, əlavə vergi öhdəliklərinin yaranmasını ehtimal etdikdə, vergi öhdəlikləri nəzərə alınmır. Bu cür qiymətləndirmə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və bu məsələlərə dair hər hansı məhkəmə və ya digər qurumların məlum qərarlarına əsasən aparılır.

Mənfəət vergisi istisna olmaqla, cərimələr, penyalar və vergilər üzrə öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərə dair rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri əsasında uçota alınır.

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Faiz gəliri və xərcinin uçotu

Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zamanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir.

Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Cəmiyyət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Cəmiyyətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Cəmiyyət kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri MZƏD kateqoriyasına aid olunan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Faiz gəlirləri dəyərsizləşmiş maliyyə aktivləri (3-cü Mərhələ) istisna olmaqla, maliyyə aktivlərinin ümumi balans dəyərində effektiv faiz dərəcəsinə tətbiq etməklə hesablanır. Belə aktivlər üzrə faiz gəlirini hesablayarkən dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla, aktivin amortizasiya olunmuş dəyərində effektiv faiz dərəcəsi tətbiq edilir.

Kreditlərin və digər borc alətlərinin vaxtında qaytarılması ilə bağlı şübhə yarandıqda, onlar bərpa edilə bilən dəyərə qədər azaldılır və dəyərsizləşməni müəyyən etmək üçün gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması zamanı istifadə edilən effektiv faiz dərəcəsi əsasında faiz gəlirləri hesablanır.

Bütün digər komissiya gəlirləri və sair gəlirlər adətən tamamlanma dərəcəsindən asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır. Tamamlanma dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin ümumi göstərilməli olan xidmətlərə nisbəti kimi müəyyən edilir.

Xarici valyutanın çevrilməsi

Cəmiyyətin əməliyyat valyutası onun fəaliyyət göstərdiyi əsas iqtisadi mühitin valyutası hesab edilir. Cəmiyyətin funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

Monetar aktiv və öhdəliklər Mərkəzi Bankın müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilir. Belə əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Cəmiyyətin əməliyyat valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə (məzənnə fərqi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir.

Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən səhm investisiyaları ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə əməliyyat valyutasına çevrilir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızların ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə ABŞ dolları ilə ifadə olunmuş xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan rəsmi valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN (31 dekabr 2024-cü il: 1 ABŞ dolları = 1.7000 AZN).

3. Əsas uçot prinsiplərinin xülasəsi (davamı)

Əvəzləşdirmə

Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

İşçi heyəti ilə bağlı xərclər və müvafiq ayırmalar

Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Cəmiyyətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Cəmiyyətin yerli qanunvericiliklə müəyyən edilmiş ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları

Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərdə və ya amortizasiya edilmiş dəyərdə qeydə alınır.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr

Cəmiyyət maliyyə hesabatlarında göstərilən məbləğlərə və aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində növbəti maliyyə ili ərzində təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir.

Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi

Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi müvafiq metodologiya, modellər və ilkin məlumatlardan istifadə etməklə aparılan əhəmiyyətli hesablamadır. Gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi metodologiyasına dair ətraflı məlumat Qeyd 7-də təqdim edilir.

Aşağıdakı komponentlər kredit zərərləri üzrə ehtiyata əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir: defolt, kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması (KRƏA), defolt ehtimalı (DE), defolta məruz qalan dəyər (DMQD), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ (DHZ), eləcə də makroiqtisadi ssenarilər.

Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtimallar və faktiki kredit zərərləri arasındakı fərqlərin azaldılması məqsədilə modelləri və modellər üzrə məlumatları müntəzəm olaraq təhlil edir və təsdiqləyir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması ilə bağlı qiymətləndirmə aparmaq üçün Cəmiyyət hesabat və ilkin tanınma tarixlərinə maliyyə aktivləri üzrə hesablanmış müvafiq defolt risklərini müqayisə edir. Qiymətləndirmə zamanı hesabat tarixinə kredit riskinin müəyyən səviyyəsi deyil, kredit riskinin nisbətən artması nəzərdən keçirilir. Cəmiyyət əldə olunması əlavə xərc tələb etməyən dəstəkləyici və əsaslandırılmış məlumatları, o cümlədən müəyyən müştəri portfellerinin davranış aspektləri daxil olmaqla, bir sıra amilləri nəzərə alır. Cəmiyyət defolt anına qədər kredit riskinin artması ilə bağlı davranış əlamətlərini müəyyən müəyyən edir və müvafiq proqnoz məlumatlarını fərdi maliyyə aləti və ya portfel səviyyəsində kredit riskinin qiymətləndirilməsində istifadə edir.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Biznes modelin qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri biznes model əsasında təsnifləşdirilir. Biznes modeli qiymətləndirərkən rəhbərlik birləşmə səviyyəsini və maliyyə alətləri üzrə portfelleri müəyyən etmək üçün mülahizələrdən istifadə etmişdir. Satış əməliyyatlarını qiymətləndirərkən Cəmiyyət onların əvvəlki dövrlərdə baş vermə tezliyini, müddətini və dəyərini, satış səbəblərini və gələcək satışlar ilə bağlı gözləntiləri nəzərə alır. Kredit keyfiyyətinin pisləşməsinə görə potensial zərərlərin azaldılmasına yönəldilmiş satış əməliyyatları "pul axınlarının əldə edilməsi" biznes modelinə uyğun hesab edilir. Kredit riskinin idarə olunması tədbirləri ilə bağlı olmayan ödəmə müddətinə qədər həyata keçirilən digər satışlar da nadir hallarda baş verməsi və dəyərinin ayrılıqda və ya məcmu olaraq əhəmiyyətli olmaması şərtlə, "pul axınlarının əldə edilməsi" biznes modelinə uyğun hesab edilir.

Cəmiyyət satış əməliyyatlarının əhəmiyyətini satışların həcmi ilə portfelin orta müddəti ərzində biznes modeli qiymətləndirilən portfelin dəyərini müqayisə etməklə qiymətləndirir. Bundan əlavə, yalnız "stress" ssenarilərdə və ya Cəmiyyətin nəzarətində olmayan, təkrar baş verməyən və Cəmiyyət tərəfindən proqnozlaşdırıla bilməyən ayrıca hadisə ilə bağlı gözlənilən maliyyə aktivlərinin satışı biznes modelin məqsədi ilə əlaqəli olmayan satış əməliyyatı hesab olunur və müvafiq maliyyə aktivlərinin təsnifatına təsir göstərmir.

"Pul axınlarının əldə edilməsi və satılması" biznes modelində aktivlərin pul axınlarının əldə edilməsi üçün saxlanması nəzərdə tutulsa da, aktivlərin biznes modelin məqsədlərinə (likvidlik ehtiyaclarının idarə olunması, müəyyən faiz gəlirlərinin əldə edilməsi və ya maliyyə aktivlərinin müddətinin həmin aktivlərin maliyyələşdirdiyi öhdəliklərin müddəti ilə uyğunlaşdırılması) nail olmaq üçün satışı onun tərkib hissəsi hesab edilir.

Digər kateqoriyaya əsasən satış vasitəsilə mənfəət əldə etmək üçün nağd pul axınlarının reallaşdırılması məqsədilə idarə olunan maliyyə aktivləri üzrə portfeller daxildir. Bu biznes model adətən müqavilədə nəzərdə tutulan pul axınlarının əldə edilməsi ilə əlaqədardır.

Pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişləri ("YƏMFÖ") meyarına uyğunluğunun qiymətləndirilməsi

Maliyyə aktivləri üzrə pul axınlarının yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğunluğunu müəyyən etmək üçün mülahizələrin irəli sürülməsi tələb edilir.

Cəmiyyət müqavilə üzrə nağd pul axınlarının müddətini və ya məbləğini dəyişən müqavilə şərtlərini müəyyən etmiş və nəzərdən keçirmişdir. Nağd pul axınları o halda yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun hesab edilir ki, kreditin şərtlərinə görə onu vaxtından əvvəl ödəmək mümkün olsun, vaxtından əvvəl ödənilən məbləğ əsas borcu və hesablanmış faizləri, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyanı özündə əks etdirdirsin.

Aktiv üzrə əsas məbləğ əsas borc üzrə sonrakı ödənişlər (yəni, effektiv faiz metodundan istifadə etməklə müəyyən edilmiş faizsiz ödənişləri) çıxılmaqla, ilkin tanınma zamanı ədalətli dəyərə bərabərdir.

Bu qaydada istisna hal olaraq standart, həmçinin qabaqcadan ödəniş elementlərinə malik olan alətlərə yalnız əsas borc və faiz ödənişləri meyarına uyğun olmaq üçün aşağıdakı şərtlərə cavab verməyə imkan yaradır:

(i) aktiv mükafat və ya güzəştə verildikdə (ii) qabaqcadan ödəniş məbləği müqavilə üzrə nominal dəyərdən və hesablanmış faizlərdən, eləcə də müqaviləyə vaxtından əvvəl xitam verilməsinə görə əsaslandırılmış əlavə kompensasiyadan ibarət olduqda və (ii) ilkin tanınma zamanı vaxtından əvvəl ödəniş elementinin ədalətli dəyəri əhəmiyyətsiz olduqda.

Cəmiyyətin kredit müqavilələri makroiqtisadi və ya normativ şərtlərdəki müəyyən dəyişikliklərə cavab olaraq faiz dərəcələrinin tənzimlənməsinə imkan verir. Rəhbərliyin öz mülahizəsi və qiymətləndirməsinə görə, bank sektorundakı rəqabət və borcalanların kreditləri yenidən maliyyələşdirmək qabiliyyəti faiz dərəcələrini bazar səviyyəsindən daha yuxarı müəyyən etməsinə mane olur və buna görə də pul axınları YƏMFÖ meyarına uyğun qiymətləndirilir.

4. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli ehtimallar və mülahizələr (davamı)

Əmlak, tikili və avadanlıqların faydalı istifadə ömrü

Rəhbərlik əmlak, tikili və avadanlıqların ehtimal olunan faydalı istifadə ömrünü və əlaqəli köhnəlmə xərclərini müəyyən edir. Bu ehtimal, Cəmiyyətin aktivlər üzrə təxmin etdiyi iqtisadi mənfəətlər üzrə proqnozlaşdırılan müddətə əsaslanır. Rəhbərlik köhnəlmə xərclərini, istifadə müddətinin, əvvəlki ehtimal olunan müddətdən daha az olduğu hallarda artırır və ya köhnəlmiş aktivləri tərk edilmiş və ya satılmışsa, bu aktivləri texniki olaraq qismən və ya bütünlüklə uçotdan silinir. Faydalı istifadə müddəti ən azı hər hesabat tarixində nəzərdən keçirilir.

Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatların ilkin uçotu

Cəmiyyət öz fəaliyyəti gedişində əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar aparır. 9 sayılı MHBS-ə uyğun olaraq maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə uçota alınmalıdır. Lakin, həmin əməliyyatların bazar və ya qeyri-bazar faiz dərəcələrində həyata keçirilməsini müəyyən etmək məqsədilə bu cür əməliyyatlar üçün fəal bazar mövcud olmadıqda peşəkar mülahizələrdən istifadə etmək lazım gəlir. Mülahizələrin irəli sürülməsinin əsasını əlaqəli olmayan tərəflərlə analoji əməliyyatların qiymətinin müəyyən edilməsi və effektiv faiz dərəcəsinin təhlili təşkil edir.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu

Tanınmış təxirə salınmış xalis vergi aktivini vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi zaman qeydə alınır. Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydası məbləğinin müəyyən edilməsi rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun ekstrapolyasiya nəticələrinə əsaslanır. Biznes-plan rəhbərliyin şəraitə adekvat olan təxminlərinə əsaslanır.

Fəaliyyətin fasiləsizliyi

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarını fəaliyyətin fasiləsizliyi prinsipinə əsasən hazırlamışdır. Belə bir mülahizə irəli sürərkən rəhbərlik Cəmiyyətin maliyyə vəziyyətini, cari planlarını, gələcək əməliyyatlar üzrə rentabelliği və maliyyə resurslarından istifadəni nəzərə almış, həmçinin son makro-iqtisadi dəyişikliklərin Cəmiyyətin fəaliyyətinə təsirini təhlil etmişdir.

İcarəyə götürmə müddətinin müəyyən edilməsi

16 sayılı MUBS-nın tətbiqi istifadə aktivindən istifadə hüququ və icarə öhdəlikləri haqqında mühakimə yürütməyi tələb edir. İcarəyə götürmə müddətini təyin edərkən, Qrupun uzadılma seçimlərini həyata keçirmək (və ya ləğv etmə seçimlərini həyata keçirməmək) üçün iqtisadi stimulyaradan bütün faktları və halları nəzərə alır. Müqavilənin icarəyə daxil olub-olmadığını qiymətləndirmək də mülahizə tələb edir. İcarə öhdəliklərini ölçmək üçün istifadə edilən müvafiq diskont dərəcəsinə müəyyən etmək üçün təxminlər tələb olunur.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərhlərin tətbiqi

Cari ildə Cəmiyyət Mühəsibat Uçotunun Beynəlxalq Standartları Şurası (MUBSS) və MUBSS -in Beynəlxalq Maliyyə Hesabatlarının Şərhləri Komitəsi (BMHŞK) tərəfindən qəbul edilmiş, Cəmiyyətin fəaliyyəti üçün münasib olan və 31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən hesabat dövrünə şamil olunan bütün yeni və yenidən işlənilmiş standartları və onlara dair şərhləri qəbul etmişdir.

Aşağıdakı dəyişikliklər 01 yanvar 2025-ci ildən qüvvəyə minir.

21 sayılı MUBS-Mübadilə qabiliyyətinin olmamasına dəyişikliklər (15 avqust 2023-cü il tarixində dərc olunub və 01 yanvar 2025-ci il tarixindən başlayan və ya sonrakı illik dövrlər üçün qüvvəyə minir)

MUBSS Müəssisələrə iki valyuta arasında mübadilə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə və mübadilə qabiliyyəti olmadıqda spot məzənnənin müəyyən edilməsinə kömək etmək üçün 2023-cü il avqust ayında 21 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər dərc edib. Cəmiyyət dəyişikliklərdən xüsusi məqsəd üçün hesablama tarixində digər valyutaya mübadilə olunmayan xarici valyutada olan əməliyyatları olduqda təsirlənir.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

21 sayılı MUBS-yə dəyişikliklər Cəmiyyətin spot məzənnənin necə təxmin edilməsinin detallı tələblərini təmin etmir. Əvəzinə, onlar Cəmiyyətin hesablama tarixinə olan spot məzənnəni müəyyən edə biləcəyi qayda təyin edirlər. Yeni tələbləri tətbiq edəndə, müqayisəli məlumatları yeniləməyə icazə verilmir. İlk tətbiq edilən zaman yenilənmiş məbləğlərin ehtimal olunan spot məzənnə ilə bölüşdürülməmiş mənfəətə və ya məcmu məzənnə fərqləri üzrə ehtiyata dəyişikliklərin edilməsi tələb olunur.

Əksi qeyd olunmadığı təqdirdə, yuxarıda qeyd olunan dəyişikliklərin tətbiqi Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri olmamışdır.

Yeni uçot qaydaları

Hazırkı maliyyə hesabatlarının təsdiq edilməsi tarixində Cəmiyyət tərəfindən, qüvvəyə minmə tarixindən əvvəl qəbul edilmiş standart və şərtlərdən əlavə, aşağıda göstərilən standart və şərtlər dərc edilmiş, lakin qüvvəyə minməmişdir. Cəmiyyət bu yeni və dəyişiklik edilmiş standartları və şərtləri, əgər tətbiq olunarsa, qüvvəyə mindikdən sonra qəbul etmək niyyətindədir.

Maliyyə alətlərinin ölçülməsinə və təsnifatlaşdırılmasına olunan dəyişikliklər- 9 sayılı MHBS və 7 sayılı MHBS -yə olunan dəyişikliklər (30 may 2024-cü il tarixində dərc olunub və 01 yanvar 2026-cı il tarixindən başlayan və ya sonrakı illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

30 may 2024-cü il tarixində MUBSŞ 9 sayılı MHBS və 7 sayılı MHBS-yə olunan dəyişiklikləri dərc edib:

- Bəzi maliyyə aktivlərinin və öhdəliklərinin tanınma və silinmə tarixlərinin aydınlaşması, elektron nağd pul köçürmə sistemi ilə ödənilən bəzi maliyyə öhdəlikləri üçün istisnadır;
- Maliyyə aktivinin yalnız əsas borc və faizlərin ödəniş şərtlərini (SPPI) qarşılandığını qiymətləndirilməsi üçün növbəti təlimatların aydınlaşması və əlavə edilməsi;
- Nağd pul axınına dəyişə biləcək müqavilə şərti olan müəyyən alətlərin yeni açıqlamalarının əlavə olunması (ətraf mühitin, Cəmiyyətin və dövlət hədəflərinin çatması ilə bağlı xüsusiyyətləri olan bəzi alətlər); və
- Digər ümumi gəlirlər vasitəsi ilə ədalətli dəyərlə formalaşan kapital alətlərinin açıqlamalarının yenilənməsi.

Bu nəşrə aşağıdakı düzəlişlər daxildir:

- 1 sayılı MHBS: İlk dəfə tətbiq edənlər üçün hedcinq uçotuna dair aydınlaşdırmalar;
- 7 sayılı MHBS: Tanınmanın dayandırılması ilə bağlı mənfəət və ya zərərin tanınması üzrə təlimat;
- 7 sayılı MHBS: Ədalətli dəyər və əməliyyat qiyməti arasında təxirə salınmış fərqlər üçün təkmilləşdirilmiş açıqlamalar;
- 7 sayılı MHBS: Tətbiqdə təkmilləşdirmələr və kredit riski ilə bağlı açıqlamalar;
- 9 sayılı MHBS: İcarəyə götürənin icarə öhdəliklərinin tanınmasının dayandırılmasına dair izahatlar;
- 9 sayılı MHBS: Əməliyyat qiymətinin müəyyən edilməsi üzrə əlavə təlimat;
- 10 sayılı MHBS: "De-fakto agent"-in müəyyən edilməsinə dair aydınlaşdırmalar;
- 7 sayılı MUBS: Xərc metodu ilə bağlı təkmilləşdirmələr.

5. Yeni və ya yenidən işlənmiş standartların və onlara dair şərtlərin tətbiqi (davamı)

18 sayılı MHBS Maliyyə hesabatlarının təqdimatı və açıqlamaları (09 aprel 2024-cü il tarixində dərc olunub və 01 yanvar 2027-ci il tarixindən başlayan və ya sonrakı illik dövrlər üçün qüvvədədir)

Aprel 2024-cü ildə, MUBSS 18 sayılı MHBS-ni, əsas diqqətin mənfəət və ya zərər Hesabatındakı yeniliklərə çəkməklə maliyyə hesabatların təqdimatı və açıqlamaları haqqında yeni standartı dərc edib. 18 sayılı MHBS-da təqdim olunan əsas yeniliklərə aşağıdakılara aiddir:

- Mənfəət və ya zərər hesabatının quruluşuna;
- Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarından kənarda dərc olunan müəyyən Mənfəət və ya Zərər fəaliyyət ölçüləri üçün tələb olunan açıqlamalara (rəhbərlik tərəfindən müəyyən olunan ölçülər);
- Ümumən ilkin maliyyə hesabatlarına və qeydlərinə tətbiq edilən təkmilləşdirilmiş birləşmə və bölünmə prinsiplərinə;

18 sayılı MHBS, 1 sayılı MUBS-nin bir çox prinsipləri limitli dəyişikliklərlə saxlayaraq, əvəz edəcək. 18 sayılı MHBS maliyyə hesabatlarında maddələrin tanınmasına və ölçülməsinə təsir göstərməyəcək, lakin Cəmiyyətin "əməliyyat mənfəəti və ya zərəri" kimi təqdim etdiyi göstəriciləri dəyişə bilər. 18 sayılı MHBS, 01 yanvar 2027-ci il və ya ondan sonra başlayan hesabat dövrləri üçün tətbiq olunacaq və müqayisəli məlumatlara da aiddir.

19 sayılı MHBS İctimai hesabatlılığı olmayan törəmə müəssisələrin açıqlanmaları (09 may 2024-cü ildə dərc olunub və 01 yanvar 2027-ci il və ya ondan sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir)

Beynəlxalq Mühəsibat Uçotu Standartları Şurası (MUBSS) törəmə müəssisələr üçün yeni MHBS Mühəsibat Uçotu Standartını dərc etmişdir. 19 sayılı MHBS, uyğun törəmə müəssisələrə azaldılmış açıqlanmalarla MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarını istifadə etməyə icazə verir. 19 sayılı MHBS-nin tətbiqi törəmə müəssisələrin maliyyə hesabatlarının hazırlanması ilə bağlı xərcləri azaldacaq, eyni zamanda onların maliyyə hesabatlarının istifadəçiləri üçün məlumatların faydalılığını qoruyub saxlayacaqdır.

Öz maliyyə hesabatları üçün MHBS Mühəsibat Uçotu Standartlarını istifadə edən törəmə müəssisələr, onların istifadəçilərinin məlumat ehtiyacları ilə müqayisədə qeyri-mütənasib ola bilən açıqlanmalar təqdim edirlər. 19 sayılı MHBS bu problemləri aşağıdakı şəkildə həll edəcəkdir:

- törəmə müəssisələrə həm ana şirkətin, həm də özlərinin maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinin ehtiyaclarını təmin etmək imkanı yaratmaq üçün vahid mühəsibat uçotunun tətbiqi;
- məlumatların açıqlanması tələblərinin azaldılması – MHBS 19 maliyyə hesabatlarının istifadəçilərinin ehtiyaclarına daha uyğun olan məlumatları açıqlamağa imkan verəcək.

2025-ci ilin avqustunda MUBSS 21 sayılı MUBS – **Xarici Valyuta Məzənnələrində Dəyişikliklərin Təsirləri** (Hiperinflasiya Təqdimat Valyutası) standartına Müəssisə hiperinflasiya şəraitində təqdimat valyutasını necə müəyyənləşdirəcəyi və valyutanın dəyişmə qabiliyyəti olmadıqda xarici valyuta əməliyyatlarını necə qiymətləndirəcəyini izah etmək məqsədilə düzəlişlər etd. Müəssisə ölçmə tarixində başqa valyutaya dəyişdirilə bilməyən xarici valyutada əməliyyat və ya əməliyyat apardıqda təsirə məruz qalır. Düzəlişlər 01 yanvar 2027-ci il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik hesabat dövrləri üçün qüvvəyə minir, erkən tətbiqə icazə verilir.

Yuxarıda əksinə təsvir edilmədikcə, yeni standartlar və izahlar Rəhbərlik tərəfindən nəzərdən keçirilir və onların Cəmiyyətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməsinin gözlənilmədiyinin qənaətinə gəlinir.

Bu yeni standartların və izahların tələbləri bu maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında tətbiq edilməmişdir. Rəhbərlik bu yeni standartların və izahların mümkün təsirini qiymətləndirmiş və onların tətbiqinin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsir göstərməyini gözləyir. Bu standartlar müvafiq qüvvəyə minmə tarixlərindən etibarən tələb olunduğu kimi tətbiq ediləcəkdir.

6. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Yolda olan pul köçürmələri	552,754	183,615
Bank hesabları üzrə qalıqlar	386,779	143,779
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	939,533	327,394

GKZ qiymətləndirilməsi üzrə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin qalıqları Mərhələ 1-ə daxil edilir.

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və lizinlər

Müştərilərə verilmiş kreditlər və lizinlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Korporativ kreditlər	1,639,868	3,154,887
İstehlak kreditləri	23,186,647	14,920,354
Lizin kreditləri	16,762,608	12,909,013
Çıxılın gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(2,025,837)	(1,856,582)
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər və lizinlər gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat çıxılmaqla	39,563,286	29,127,672

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər və lizinlərin ümumi balans dəyəri və kredit zərərləri üzrə ehtiyatın kateqoriyalar üzrə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2025-ci il			31 dekabr 2024-cü il		
	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Xalis balans dəyəri	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Xalis balans dəyəri
Korporativ müştərilərə verilmiş kreditlər						
Korporativ kreditlər	1,639,868	(363,899)	1,275,969	3,154,887	(564,542)	2,590,345
Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər						
İstehlak kreditləri	23,186,647	(972,544)	22,214,103	14,920,354	(990,080)	13,930,274
Lizin üzrə verilmiş kreditlər						
Lizin kreditləri	16,762,608	(689,394)	16,073,214	12,909,013	(301,960)	12,607,053
Cəmi amortizasiya olunmuş dəyərdə müştərilərə verilmiş kreditlər və lizinlər	41,589,123	(2,025,837)	39,563,286	30,984,254	(1,856,582)	29,127,672

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və liqinlər

31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə kreditlərinin siniflər vasitəsilə gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	İstehlak kreditləri	Korporativ kreditlər	Lizinq kreditləri	Cəmi
İlin əvvəlinə qalıq	(990,080)	(564,542)	(301,960)	1,856,582)
İl ərzində gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatda dəyişiklik	17,536	200,643	(387,434)	(169,255)
İlin sonuna qalıq	(972,544)	(363,899)	(689,394)	2,025,837)

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə kreditlərinin siniflər vasitəsilə kredit zərərləri üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	İstehlak kreditləri	Korporativ kreditlər	Lizinq kreditləri	Cəmi
İlin əvvəlinə qalıq	(934,940)	(207,320)	(197,340)	(1,339,600)
İl ərzində gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyatda dəyişiklik	(55,140)	(357,222)	(104,620)	(516,982)
İlin sonuna qalıq	(990,080)	(564,542)	(301,960)	(1,856,582)

31 dekabr 2025-ci il tarixinə 9 sayılı MHBS əsasında kredit zərərləri üzrə ehtiyatların mərhələləri aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	31 dekabr 2025-ci il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	38,806,766	-	-	38,806,766
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	-	1,224,861	-	1,224,861
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	-	-	1,557,496	1,557,496
Çıxılın kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(892,723)	(233,079)	(900,035)	(2,025,837)
Cəmi	37,914,043	991,782	657,461	39,563,286

31 dekabr 2024-cü il tarixinə 9 sayılı MHBS əsasında kredit zərərləri üzrə ehtiyatların mərhələləri aşağıdakı cədvəldə təqdim edilir:

	31 dekabr 2024-cü il			Cəmi
	Mərhələ 1	Mərhələ 2	Mərhələ 3	
Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	28,500,079	-	-	28,500,079
Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	-	476,608	-	476,608
Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş (ümumi məbləğ)	-	-	2,007,567	2,007,567
Çıxılın kredit zərərləri üzrə ehtiyat	(424,795)	(75,497)	(1,356,290)	(1,856,582)
Cəmi	28,075,284	401,111	651,277	29,127,672

“CITY FINANCE BOKT ” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və liqinzlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2025-ci il tarixinə kredit portfelinin keyfiyyət təhlili üzrə məlumat verilmişdir:

	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Xalis balans dəyəri
İstehlak kreditləri			
Dəyərsizləşmə əlaməti olmayan kreditlər	21,810,546	(401,362)	21,409,184
Dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər:			
- 30-90 gün vaxtı keçmiş	708,515	(95,895)	612,620
- 90 gündən artıq vaxtı keçmiş	667,586	(475,287)	192,299
Cəmi dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər	1,376,101	(571,182)	804,919
Cəmi istehlak kreditləri	23,186,647	(972,544)	22,214,103
Korporativ kreditlər			
Dəyərsizləşmə əlaməti olmayan kreditlər	861,190	(31,663)	829,527
Dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər:			
- 30-90 gün vaxtı keçmiş	20,554	(7,401)	13,153
- 90 gündən artıq vaxtı keçmiş	758,124	(324,835)	433,289
Cəmi dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər	778,678	(332,236)	446,442
Cəmi korporativ kreditlər	1,639,868	(363,899)	1,275,969
Lizinq kreditləri			
Dəyərsizləşmə əlaməti olmayan kreditlər	16,135,030	(459,698)	15,675,332
Dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər:			
- 30-90 gün vaxtı keçmiş	495,792	(129,783)	366,009
- 90 gündən artıq vaxtı keçmiş	131,786	(99,913)	31,873
Cəmi dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər	627,578	(229,696)	397,882
Cəmi lizinq kreditləri	16,762,608	(689,394)	16,073,214

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və lizinqlər (davamı)

Aşağıdakı cədvəldə 31 dekabr 2024-cü il tarixinə kredit portfelinin keyfiyyət təhlili üzrə məlumat verilmişdir:

	Ümumi balans dəyəri	Gözlənilən kredit zərərləri üzrə ehtiyat	Xalis balans dəyəri
İstehlak kreditləri			
Dəyərsizləşmə əlaməti olmayan kreditlər	13,394,720	(139,816)	13,254,904
Dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər:			
- 30-90 gün vaxtı keçmiş	375,682	(46,595)	329,087
- 90 gündən artıq vaxtı keçmiş	1,149,952	(803,669)	346,283
Cəmi dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər	1,525,634	(850,264)	675,370
Cəmi istehlak kreditləri	14,920,354	(990,080)	13,930,274
Korporativ kreditlər			
Dəyərsizləşmə əlaməti olmayan kreditlər	2,397,265	(58,821)	2,338,444
Dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər:			
- 30-90 gün vaxtı keçmiş	-	-	-
- 90 gündən artıq vaxtı keçmiş	757,622	(505,721)	251,901
Cəmi dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər	757,622	(505,721)	251,901
Cəmi korporativ kreditlər	3,154,887	(564,542)	2,590,345
Lizinq kreditləri			
Dəyərsizləşmə əlaməti olmayan kreditlər	12,708,094	(226,158)	12,481,936
Dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər:			
- 30-90 gün vaxtı keçmiş	100,926	(28,902)	72,024
- 90 gündən artıq vaxtı keçmiş	99,993	(46,900)	53,093
Cəmi dəyərsizləşmə əlaməti olan və ya dəyərsizləşmiş kreditlər	200,919	(75,802)	125,117
Cəmi lizinq kreditləri	12,909,013	(301,960)	12,607,053

Kreditlər üzrə təminatın alınması ilə bağlı Cəmiyyətin siyasəti hesabat dövrü ərzində əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməmiş və əvvəlki dövrdən etibarən Cəmiyyətin saxladığı təminatın ümumi keyfiyyətində ciddi dəyişiklik olmamışdır.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə hüquqi və fiziki şəxslərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınan kreditlər üzrə təminat haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	İstehlak kreditləri	Korporativ kreditlər	Lizinq kreditləri
Girovla təmin edilmiş kreditlər:			
- Qızıl və zinət əşyaları	19,287,173	-	-
- Avtonəqliyyat vasitələri	50,130	-	16,054,888
- Daşınan əmlak	294,750	13,152	-
- Yaşayış sahəsi üzrə daşınmaz əmlak	13,074	29,750	-
- Digər daşınmaz əmlak	-	330,843	-
Cəmi təminatlı kreditlər	19,645,127	373,745	16,054,888
Təminatsız kreditlər	2,568,976	902,224	18,326
Cəmi müştərilərə verilən amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən kreditlər və avansların ümumi dəyəri (amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən hər bir kredit kateqoriyası üzrə kredit riskini əks etdirən məbləğ)	22,214,103	1,275,969	16,073,214

7. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (davamı)

31 dekabr 2024-cü il tarixinə hüquqi və fiziki şəxslərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınan kreditlər üzrə təminat haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

	İstehlak kreditləri	Korporativ kreditlər	Lizinq kreditləri
Girovla təmin edilmiş kreditlər:			
-Qızıl və zinət əşyaları	13,203,735	51,128	-
-Avtonəqliyyat vasitələri	9,192	-	12,607,053
-Daşınan əmlak	304,891	5,805	-
-Yaşayış sahəsi üzrə daşınmaz əmlak	47,848	50,879	-
-Digər daşınmaz əmlak	10,309	522,006	-
Cəmi təminatlı kreditlər	13,575,975	629,818	12,607,053
Təminatlı kreditlər	354,299	1,960,527	-
Cəmi müştərilərə verilən amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən kreditlər və avansların ümumi dəyəri (amortizasiya olunmuş dəyərlə ölçülən hər bir kredit kateqoriyası üzrə kredit riskini əks etdirən məbləğ)	13,930,274	2,590,345	12,607,053

“CITY FINANCE BOKT ” MMC
MALIYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

8. Əmlak, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər

Əmlak, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

İlkin Dəyər	Mebel və avadanlıqlar	Kompüter və rabitə avadanlıqları	Digər maddi aktivlər	Cəmi maddi aktivlər	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
31 dekabr 2023-cü il	2,350	41,179	26,805	70,334	102,848	173,182
Əlavələr	13,027	22,369	-	35,396	-	35,396
31 dekabr 2024-cü il	15,377	63,548	26,805	105,730	102,848	208,578
Əlavələr	-	20,435	2,262	22,697	75,434	98,131
31 dekabr 2025-ci il	15,377	83,983	29,067	128,427	178,282	306,709
Yığılmış köhnəlmə və amortizasiya						
31 dekabr 2023-cü il	(1,468)	(16,050)	(8,121)	(25,639)	(10,974)	(36,613)
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərci	(980)	(6,676)	(3,737)	(11,393)	(9,176)	(20,569)
31 dekabr 2024-cü il	(2,448)	(22,726)	(11,858)	(37,032)	(20,150)	(57,182)
İl üzrə köhnəlmə və amortizasiya xərci	(2,586)	(9,188)	(3,291)	(15,065)	(11,815)	(26,880)
31 dekabr 2025-ci il	(5,034)	(31,914)	(15,149)	(52,097)	(31,965)	(84,062)
Qalıq dəyəri						
31 dekabr 2023-cü il	882	25,129	18,684	44,695	91,874	136,569
31 dekabr 2024-cü il	12,929	40,822	14,947	68,698	82,698	151,396
31 dekabr 2025-ci il	10,343	52,069	13,918	76,330	146,317	222,647

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə qeyri-maddi aktivlər əsasən bank və mühasibatlıq əməliyyatlarının həyata keçirilməsi üçün istifadə olunan proqram təminatından ibarətdir.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə tam şəkildə köhnəlmə olunan əsas vəsait olmamışdır

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

9. Aktivdən istifadə hüququ və icarə öhdəlikləri

Cəmiyyət ofis sahəsi icarəyə götürür. İcarə müqaviləsi 5 il müddətinə bağlanır, lakin bu müddətin uzadılması hüququnu da nəzərdə tutur.

İcarə müqavilələrində icarəyə verənin icarə predmeti olan aktivlər ilə bağlı təminat hüququndan başqa heç bir xüsusi şərt nəzərdə tutulmur. İcarə predmeti olan aktivlər kreditlər üzrə təminat kimi istifadə edilə bilməz. Cəmiyyətin icarə müqavilələrinə icarə müddətinin uzadılması və ləğv edilməsi hüquqları daxil edilmişdir. Bu hüquqlar Cəmiyyətin fəaliyyətində istifadə olunan aktivlərin idarə olunmasında əməliyyat çevikliyinin artırılması üçün tətbiq olunur. İcarə müddətinin uzadılma və ləğvetmə hüquqlarının əksəriyyəti Cəmiyyətin və müvafiq icarəyə verən tərəfindən icra edilə bilər.

01 yanvar 2022-ci il tarixindən etibarən icarə müqavilələri icarəyə götürülmüş aktivin Cəmiyyətin istifadəsi üçün hazır olduğu tarixdən başlayaraq müvafiq öhdəliklə birlikdə aktivdən istifadə hüququ kimi tanınır.

İstifadə hüququ aktivlərinin balans dəyərinin hərəkəti aşağıdakı kimidir:

	Ofis sahəsi	Cəmi
Xalis qalıq dəyəri 31 dekabr 2023-cü il	261,321	261,321
İl üzrə köhnəlmə xərci	(87,266)	(87,266)
Xalis qalıq dəyəri 31 dekabr 2024-cü il	174,055	174,055
İcarə müqaviləsinə xitam	(120,285)	(120,285)
Əlavələr	275,875	275,875
İl üzrə köhnəlmə xərci	(93,753)	(93,753)
Xalis qalıq dəyəri 31 dekabr 2025-ci il	235,892	235,892

İlin əvvəli və ilin sonuna icarə öhdəlikləri məbləğinin maliyyələşdirmə fəaliyyətində müvafiq nağd və nağdsız dəyişikliklərlə uyğunlaşdırılması aşağıdakı göstərilir:

	2025-ci il	2024-cü il
Cəmi icarə öhdəlikləri 01 yanvar	233,282	331,610
İcarə müqaviləsinə xitam	(166,496)	
Əlavələr	275,875	
Faiz xərci	25,839	27,979
Ödənilmiş faiz xərci	(25,839)	(27,979)
Ödənilmiş əsas məbləğ	(97,164)	(98,328)
Cəmi icarə öhdəlikləri 31 dekabr	245,497	233,282
Qısamüddətli hissə	91,817	108,738
Uzunmüddətli hissə	153,680	124,544
Cəmi icarə öhdəlikləri 31 dekabr	245,497	233,282
Qısamüddətli hissə	75,803	126,307
Uzunmüddətli hissə	277,442	256,957
Cəmi diskont edilməmiş icarə öhdəlikləri 31 dekabr	353,245	383,264

10. Digər aktivlər

Digər aktivlər aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Xidmətlər üçün avans ödənişləri	851,573	709,038
Digər	12,905	14,674
Cəmi digər aktivlər	864,478	723,712

Xidmətlər üçün avans ödənişləri verilmiş lizinq kreditləri üzrə çəkilmiş sığorta xərclərinin təxirə salınmış hissəsidir.

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

11. Nizamnamə kapitalı

31 dekabr 2025-ci il tarixinə Cəmiyyətin təsdiq edilmiş nizamnamə kapitalı bir səhmin nominal dəyəri 5,000 AZN olan 1 (bir) min ədəd adi səhmdən ibarətdir (31 dekabr 2024-cü il tarixinə: bir səhmin nominal dəyəri 5,000 AZN olan 1 (bir) min ədəd adi səhm).

12. Müddətli borc öhdəlikləri

Müddətli borc öhdəlikləri aşağıdakılardan ibarətdir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	7,405,762	4,693,346
“Yelo Bank” ASC	1,530,000	1,530,000
“Xalq Bank” ASC	5,000,000	-
AR Sahibkarlığın İnkişafı Fondu	313,750	330,000
Faizlər üzrə ödəniləcək məbləğlər	67,349	14,437
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	14,316,861	6,567,783

31 dekabr 2025-ci il tarixinə Cəmiyyətin banklara olan müddətli borc öhdəliklərinin təhlili aşağıdakı cədvəldə təsvir olunmuşdur:

Banklar	Kredit müqaviləsi	Kreditin məbləği	İllik faizi dərəcəsi	Kreditin verilmə tarixi	Kreditin son ödəmə tarixi	31 dekabr 2025-ci il
“AR Sahibkarlığının İnkişafı Fondu”	EDF of The Republic of Azerbaijan	330,000 AZN	1%	24.09.2024	24.09.2027	313,760
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-39	650,000 AZN	13%	19.11.2025	19.11.2027	629,026
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-35	600,000 AZN	13%	05.09.2025	06.09.2027	539,245
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-34	1,000,000 AZN	13%	01.09.2025	01.09.2027	900,024
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-31	1,000,000 AZN	13%	06.08.2025	06.08.2027	859,138
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-29	1,500,000 AZN	13%	29.07.2025	29.07.2027	1,220,826
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-27	1,000,000 AZN	13%	15.07.2025	15.07.2027	817,988
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN25000022	630,000 AZN	12%	06.05.2025	06.05.2026	635,040
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN25000021	924,000 AZN	12%	30.04.2025	30.04.2026	924,616
“Xalq Bank” ASC	DKM/100N16L04346325	440,000 AZN	12%	10.07.2025	22.05.2030	441,320
“Xalq Bank” ASC	DKM/100N16L04346325-	1,000,000 AZN	12%	07.07.2025	22.05.2030	1,003,000
“Xalq Bank” ASC	DKM/100N16L04346325-	1,000,000 AZN	12%	04.07.2025	22.05.2030	1,003,000
“Xalq Bank” ASC	DKM/100N16L04346325-	1,000,000 AZN	12%	19.06.2025	22.05.2030	1,003,000
“Xalq Bank” ASC	DKM/100N16L04346325-	500,000 AZN	12%	01.07.2025	22.05.2030	501,501
“Xalq Bank” ASC	DKM/100N16L04346325	1,060,000 AZN	12%	17.06.2025	22.05.2030	1,063,180
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-6	600,000 USD	6.5%	02.08.2024	03.08.2026	356,913
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-34	605,000 USD	6.5%	01.05.2024	01.05.2026	439,302
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-33	430,295 USD	6.5%	30.04.2024	30.04.2026	128,064
“Yelo Bank” ASC	6-SME-1-8-23/21	1,530,000 USD	7.0%	27.02.2025	27.02.2028	1,537,918
Cəmi məbləğ						14,316,861

“CITY FINANCE BOKT ” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

12. Müddətli borc öhdəlikləri (davamı)

31 dekabr 2024-cü il tarixinə Cəmiyyətin banklara olan müddətli borc öhdəliklərinin təhlili aşağıdakı cədvəldə təsvir olunmuşdur:

Banklar	Kredit müqaviləsi	Kreditin məbləği	İllik faizi dərəcəsi	Kreditin verilmə tarixi	Kreditin son ödəmə tarixi	31 dekabr 2024-cü il
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-17	500,000 AZN	11%	16.11.2022	17.11.2025	240,660
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-18	500,000 AZN	11%	02.12.2022	02.12.2025	231,373
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-19	438,000 AZN	11%	13.12.2022	15.12.2025	233,501
“AR Sahibkarlığının İnkişafı Fondu”	AAR SİF	330,000 AZN	1%	24.09.2024	24.09.2027	330,000
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-24	623,500 ABŞ dolları	5.5%	15.08.2023	15.02.2025	180,219
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000025-6	600,000 ABŞ dolları	6.5%	02.08.2024	03.08.2026	823,067
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000038	260,550 ABŞ dolları	6.5%	16.07.2024	16.07.2025	448,021
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN24000036	600,000 ABŞ dolları	6.5%	10.07.2024	10.07.2025	1,020,000
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-34	605,000 ABŞ dolları	6.5%	05.01.2024	05.01.2026	1,035,336
“Ziraat Bank Azərbaycan” ASC	020CRLN21000031-33	430,295 ABŞ dolları	6.5%	30.04.2024	30.04.2026	495,606
“Yelo Bank” ASC	6-SME-1-8-23.11	600,000 ABŞ dolları	6.5%	15.04.2024	31.01.2027	1,020,000
“Yelo Bank” ASC	6-SME-1-8-23.9	300,000 ABŞ dolları	6.5%	31.01.2024	31.01.2027	510,000
Cəmi məbləğ						6,567,783

Aşağıda göstərilən cədvəldə borc öhdəliklərinin əvvəlcə və qalıq balansına təsir edən pul vəsaitlərinin hərəkəti və hesablanmış əməliyyatlar üzrə dəyişikliklər təsvir edilmişdir:

	2025-ci il	2024-cü il
01 yanvar tarixinə	6,567,783	3,909,387
Pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Alınmış borc vəsaitləri	13,834,000	6,102,937
Ödənilmiş əsas məbləğ	(6,137,834)	(3,450,277)
Ödənilmiş faiz xərci	(955,101)	(408,748)
Nağdsız əməliyyatlar üzrə dəyişiklik		
Faiz xərci	1,008,013	414,484
31 dekabr tarixinə	14,316,861	6,567,783

"CITY FINANCE BOKT" MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

13. Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər

Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlərin qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər:		
- "Ferrum Kapital" MMC	6,067,614	5,890,572
- Səhmdar	-	500,000
Cəmi əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər	6,067,614	6,390,572

Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlərə Cəmiyyət ilə "Ferrum Kapital" MMC arasında imzalanmış müqavilə əsasında maliyyə yardımı məqsədi ilə verilmiş faizsiz və 01 yanvar 2027-ci il tarixinədək geri qaytarılması nəzərdə tutulan borclar daxildir.

14. Buraxılmış borc qiymətli kağızları

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Buraxılmış borc qiymətli kağızları	2,003,000	1,838,000
Yığılmış faiz	942	3,223
Cəmi buraxılmış borc qiymətli kağızları	2,003,942	1,841,223

Aşağıda göstərilən cədvəldə buraxılmış borc qiymətli kağızların əvvəl və qalıq balansına təsir edən pul vəsaitlərinin hərəkəti və hesablanmış əməliyyatlar üzrə dəyişikliklər təsvir edilmişdir:

	2025-ci il	2024-cü il
01 yanvar tarixinə	1,841,223	-
Pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Cəlb edilmiş borc vəsaitləri	454,000	2,003,000
Ödənilmiş əsas məbləğ	(289,000)	(165,000)
Ödənilmiş faiz xərci	(296,059)	(192,841)
Nağdsız əməliyyatlar üzrə dəyişiklik		
Faiz xərci	293,778	196,064
31 dekabr tarixinə	2,003,942	1,841,223

15. Digər öhdəliklər

Digər öhdəliklərin qalıqları aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Müştərilər qarşısında öhdəliklər	378,636	95,533
İşçi heyəti ilə hesablaşmalar	63,879	62,194
Hesablanmış xərclər	39,236	15,870
DSMF üzrə öhdəliklər	91,144	11,669
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər, sanksiyalar	4,307	-
Digər öhdəliklər	9,084	1,651
Cəmi digər öhdəliklər	586,286	186,917

16. Faiz gəlirləri və xərcləri

Faiz gəlirləri və xərcləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri		
- Müştərilərə verilmiş amortizasiya olunmuş dəyərdə qeydə alınan kreditlər və Lizinglər	9,143,640	7,171,830
Cəmi effektiv faiz metodu ilə hesablanmış faiz gəlirləri	9,143,640	7,171,830
Faiz xərcləri		
- İcarə öhdəliyi üzrə	(25,839)	(27,979)
- Müddətli borc öhdəlikləri üzrə	(1,008,013)	(414,484)
- Buraxılmış borc qiymətli kağızlar üzrə	(293,778)	(196,064)
Cəmi faiz xərcləri	(1,327,630)	(638,527)
Xalis faiz gəlirləri	7,816,010	6,533,303

17. İnzibati və digər əməliyyat xərcləri

İnzibati və digər əməliyyat xərclər aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
İşçi heyəti ilə bağlı xərclər	(1,868,859)	(1,277,891)
Sığorta xərcləri	(934,997)	(935,704)
Pəşəkar xidmətlər üzrə xərclər	(158,647)	(43,916)
Aktivdən istifadə hüququnun köhnəlmə xərcləri	(93,753)	(87,266)
Rabitə xərcləri	(65,983)	-
Proqram təminatı ilə bağlı xərclər	(62,261)	(75,293)
Reklam xərcləri	(60,118)	(70,321)
Təmir və texniki dəsdək xərcləri	(30,416)	-
Köhnəlmə və amortizasiya xərcləri	(26,880)	(20,569)
GPS xərcləri	(13,440)	-
Kommunal xərclər	(5,136)	-
Qısa müddətli icarə xərcləri	(1,200)	(1,200)
Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər üzrə xərclər	(679)	(417)
Digər xərclər	(49,288)	(68,349)
Cəmi inzibati və digər əməliyyat xərcləri	(3,371,657)	(2,580,926)

18. Haqq və komissiya xərcləri

Haqq və komissiya xərcləri aşağıdakı kimidir:

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Haqq və komissiya xərcləri		
MZƏD kateqoriyasına təsnifləşdirilməyən maliyyə alətləri üzrə haqq və komissiya xərcləri	-	-
- Bank komissiyaları	(233,098)	(165,305)
- Ödəmə məntəqələrindəki əməliyyatlar	(118,771)	(83,297)
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	(351,869)	(248,602)

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ
(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

19. Mənfəət vergisi

(a) Mənfəət vergisi xərcinin komponentləri

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Cari mənfəət vergisi xərci	(818,353)	(652,571)
Təxirə salınmış vergi üzrə (xərci)/ gəliri	(21,311)	33,325
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(839,664)	(619,246)

(b) Mənfəət vergisi xərci ilə mənfəət və ya zərərin qanunvericiliklə müəyyən edilmiş müvafiq vergi dərəcəsinə olan hasilinin üzləşdirilməsi

2025-ci il və 2024-cü il tarixləri ərzində Cəmiyyətə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% təşkil etmişdir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzləşdirilməsi aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Vergidən əvvəlki mənfəət	3,963,801	3,180,952
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş 20% dərəcə ilə hesablanmalı olan mənfəət vergisi xərci	(792,760)	(636,190)
- Müvəqqəti fərqlər	(46,904)	16,944
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	(839,664)	(619,246)

(c) Müvəqqəti fərqlərin növləri üzrə təxirə salınmış vergilərin təhlili

MHBS və Azərbaycan Respublikasının yerli vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir.

Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir və 20% (2024: 20%) dərəcəsində qeydə alınır.

31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üçün müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2024-cü il	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2025-ci il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	65,482	18,539	84,021
Əmlak və avadanlıqlar	(29)	(1,947)	(1,976)
Qeyri-maddi aktivlər	(427)	351	(76)
Aktivdən istifadə hüququ	(34,811)	(12,367)	(47,178)
Digər öhdəliklər	(14,053)	(6,582)	(20,635)
İcarə öhdəlikləri	68,404	(19,305)	49,099
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	84,566	(21,311)	63,255

19. Mənfəət vergisi (davamı)

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üçün müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir:

	31 dekabr 2023-cü il	Mənfəət və ya zərərdə tanınmışdır	31 dekabr 2024-cü il
Vergi bazasını azaldan müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	54,116	11,366	65,482
Əmlak və avadanlıqlar	(99)	70	(29)
Qeyri-maddi aktivlər	(429)	2	(427)
Aktivdən istifadə hüququ	(52,264)	17,453	(34,811)
Digər öhdəliklər	(16,405)	2,352	(14,053)
İcarə öhdəlikləri	66,322	2,082	68,404
Təxirə salınmış xalis vergi aktiv	51,241	33,325	84,566

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi

Risqlərin idarə edilməsi maliyyə (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsinin əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski

Maliyyə aləti ilə əməliyyatlar üzrə tərəflərdən biri müqavilə öhdəliyini yerinə yetirmədikdə və bu, digər tərəfin maliyyə zərəri çəkməsinə səbəb olduqda, Cəmiyyət kredit riskinə məruz qalır.

Kredit riski Cəmiyyətin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır. Cəmiyyətin məruz qaldığı kredit riskinin maksimal səviyyəsi maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda maliyyə aktivlərinin balans dəyərində əks etdirilir.

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	929,533	327,394
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	39,563,286	29,127,672
Balans hesabatı üzrə cəmi risk həcmi	40,492,819	29,455,066

Maksimal riskə məruz qalma

Cəmiyyətin kredit riskinə maksimal məruz qalması əhəmiyyətli dərəcədə dəyişir və bu həm fərdi risklərdən, həm də ümumi bazar iqtisadiyyatı ilə bağlı risklərdən asılıdır.

Kredit riskin idarə edilməsi

Kredit riski Cəmiyyətin biznesi üçün əhəmiyyətli riskdir. Buna görə, rəhbərlik kredit riskinin idarə edilməsinə xüsusi diqqət yetirir. Kredit riskinin bazar şəraitindən, gələcək pul axınlarından və zamandan asılı olaraq dəyişməsinə görə risklərin idarə edilməsi məqsədilə qiymətləndirilməsi mürəkkəb prosesdir və modellərin istifadəsini tələb edir. Aktivlər portfeli üzrə kredit riskinin qiymətləndirilməsi defoltun baş vermə ehtimalına, müvafiq zərər əmsallarına və kontragentlər arasında defolt vəziyyətlərinin korrelyasiyası ilə bağlı əlavə təxminləri tələb edir.

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Limitlər

Cəmiyyət məruz qaldığı kredit riskinə bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupu üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir. Belə risklərə mütəmadi olaraq nəzarət edilir və limitlərə ildə bir dəfədən az olmayaraq yenidən baxılır. Müştərilərlə iş üzrə kredit mütəxəssisləri tərəfindən yaradılmış kredit ərizələri kredit limitinin təsdiqlənməsi üçün müvafiq kredit komitəsinə təqdim edilir. Kredit riski, həmçinin hüquqi və fiziki şəxslərin təminat almaqla idarə olunur. Kredit riskinin monitorinqi məqsədləri üçün kredit departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən müntəzəm olaraq müştərilərin fəaliyyəti və maliyyə göstəricilərinin təhlili əsasında hesabatlar hazırlanır. Ödəmə qabiliyyəti aşağı olan müştərilər ilə bağlı əhəmiyyətli risklər haqqında məlumat rəhbərliyə təqdim olunur və onun tərəfindən təhlil edilir.

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi

GKZ gələcək pul axınlarındakı azalmaların ehtimal ilə ölçülmüş cari dəyərinin qiymətləndirilməsidir (yəni, müəyyən müddət ərzində çəki qismində müvafiq defolt riskləri istifadə olunmaqla kredit zərərlərinin orta çəkisidir). GKZ-nin qiymətləndirilməsi obyektiv olub, mümkün nəticələrin miqyasını qiymətləndirməklə müəyyən edilir. GKZ-nin qiymətləndirilməsi Cəmiyyət tərəfindən istifadə olunan dörd parametr əsasında həyata keçirilir: defolt ehtimalı ("DE"), defolta məruz qalan dəyər ("DMQD"), defolt baş verəcəyi halda itirilməsi gözlənilən məbləğ ("DHZ") və diskont dərəcəsi ("DR").

DMQD-hesabat dövründən sonra kredit qalığının məbləğində gözlənilən dəyişiklikləri nəzərə alaraq, gələcək defolt tarixində kredit qalığının qiymətləndirilməsi, o cümlədən əsas borc və faizlərin ödənilməsi və kredit öhdəlikləri üzrə vəsaitlərin gözlənilən istifadəsidir.

DE – müəyyən müddət ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsidir. DHZ – defolt baş verdiyi zaman yaranan zərərin qiymətləndirilməsidir. Bu, müqavilə üzrə ödənilməli gələcək pul axınları ilə borcalanın, həmçinin təminatın satışından əldə etməsi gözlənilən pul axınları arasındakı fərqə əsaslanır. Adətən bu göstərici DMQD in faiz nisbəti kimi ifadə edilir. Gözlənilən zərərlər hesabat dövrünün sonuna cari dəyərə diskontlaşdırılır. Diskont dərəcəsi maliyyə aləti üzrə ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təxmini dəyəridir.

GKZ-nin hesablanması üçün Cəmiyyət 2-ci Mərhələdəki risklər üçün bütöv müddət üzrə (*bütöv müddət üzrə GKZ*) və 1-ci Mərhələdəki kreditlər üçün bir illik müddət üzrə (*12 aylıq GKZ*) defolt ehtimalı müəyyən etməlidir. 9 sayılı MHBS nin tətbiqi ilə bağlı olaraq təxmini yanaşmadan istifadə edilmişdir. Ümumi portfel üçün gecikdirilməmiş, 30 gündək gecikmədə olan kreditlər, 30 - 60 gün gecikmədə olan kreditlər, 61 - 90 gün gecikmədə olan kreditlər yekun reyting qrupları və defolt (vaxtı keçmiş günlərin reytingi > 90) arasında keçidləri modelləşdirmək üçün miqrasiya matrislərindən istifadə edilmişdir.

GKZ-nin hesablanması zamanı 9 sayılı MHBS-nin əsas tələblərindən biri gələcək proqnoz məlumatlarının nəzərə alınmasıdır. Adətən bu, iqtisadiyyatın gözlənilən inkişafı (makroiqtisadi məlumat) ilə əlaqədar təxminlərə düzəlişin edilməsini tələb edir.

Bütöv müddət üzrə defolt ehtimalına belə düzəlişin əlavə edilməsinin nisbətən asan və əlverişli üsulu seçilmiş makroiqtisadi dəyişənlər ilə müqayisədə əvvəlki dövrlərdə baş verən defolt dərəcələrinin davranışını izah edən reqressiya modellərinin istifadə edilməsidir. Bu yanaşma (verilmiş portfel üçün statistik baxımından uyğun olduğu halda) marjinal DE ayrılıqlarını müəyyən zaman anına uyğunlaşdırmaq üçün (mümkün səviyyəyə qədər) istifadə olunur.

Defolt ehtimalının qiymətləndirilməsi məqsədilə Cəmiyyət aşağıdakı şərtlərdən biri və ya bir neçəsinin baş verdiyi təqdirdə defolt vəziyyətinin yarandığını hesab edir:

- borcalanın müqavilə ilə ödənişləri 90 gündən artıq gecikdirildikdə;
- borcalan aşağıda göstərilən ehtimal olunan müflis olma meyarlarına cavab verdikdə:

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi (davamı)

Cəmiyyət borcunu restrukturizasiya etmək məcburiyyətində qaldıqda;

- borcalan vəfat etdikdə;
- borcalan müflis olduqda və ya borcalanın müflis olma ehtimalı yüksək olduqda;
- kreditlər çəkilmiş kredit zərərlərini əks etdirən əhəmiyyətli dərəcədə güzəştə alındıqda və ya verildikdə.

Məlumatların açıqlanması məqsədilə Cəmiyyət defolt anlayışını dəyərsizləşmiş aktivlər anlayışına tam uyğunlaşdırmışdır. Yuxarıda qeyd olunan defolt anlayışı Cəmiyyətin bütün maliyyə aktivlərinə tətbiq edilir.

İlkin tanınma vaxtından etibarən kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinin qiymətləndirilməsi (KRƏA) həm fərdi qaydada, həm də portfel əsasında həyata keçirilir. Hüquqi və fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər və digər maliyyə aktivləri ilə əlaqədar kredit riskinin əhəmiyyətli artması skoring modellərindən asılı olaraq portfel əsasında və ya fərdi qaydada qiymətləndirilir.

Rəhbərlik kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması faktının müəyyən edilməsi üçün istifadə edilən meyarların uyğunluğunu müntəzəm olaraq yoxlayır və təhlil edir. Maliyyə aktivlərinin ödənişi 30 gündən artıq gecikdirildiyi halda, ilkin tanınma vaxtından kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması fərziyyəsi təkbiz edilmir.

Aşağıdakı keyfiyyət, kəmiyyət və ya məhdudlaşdırıcı meyarlardan biri və ya bir neçəsi baş verdiyi təqdirdə, Cəmiyyət maliyyə aləti üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artdığını hesab edir:

- ödəniş müddəti 30 gün gecikdirildikdə;
- risk üzrə "xüsusi monitoring tələb edir" ödəmə qabiliyyəti dərəcəsi təyin edildikdə;
- kredit riski daxili reytinglər əsasında hesablanmış məhdudlaşdırıcı meyarlar əsasında əhəmiyyətli dərəcədə artdıqda.
- kredit daxili nəzarət proseduruna uyğun olaraq "nəzarət siyahısına" daxil edildikdə.
- Nisbi məhdudlaşdırıcı meyar mövcud skoring modellərindən istifadə etmədən maliyyə alətləri portfeli əsasında müəyyən edildikdə: Cəmiyyət müntəzəm olaraq yüksək kredit riskinə (yüksək kredit riskli regionlar, keyfiyyətsiz maliyyə alətləri, buraxılması dayandırılan maliyyə alətləri) malik seqmentlərin monitoringini aparır və belə portfeller üzrə kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsinə müəyyən edir.

Hazırkı maliyyə hesabatlarında tanınmış GKZ səviyyəsi ilkin tanınmadan sonra borcalanın kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməsindən asılıdır. Bu yanaşma gözlənilən kredit zərərlərinin qiymətləndirilməsi üçün üç mərhələli modelə əsaslanır. 1-ci Mərhələ -ilkin tanınma zamanı dəyərsizləşməmiş və həmin vaxtdan kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmamış maliyyə aktivləri üzrə 12 aylıq GKZ əsasında dəyərsizləşmə ehtiyatı tanınır.

İlkin tanınma vaxtından etibarən kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artmış, lakin hələ dəyərsizləşmiş maliyyə aləti 2-ci Mərhələyə köçürülür və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Maliyyə aləti dəyərsizləşdikdə 3-cü Mərhələyə köçürülür və dəyərsizləşmə ehtiyatı bütöv müddət üçün gözlənilən kredit zərərləri əsasında tanınır. Aktivin 3-cü Mərhələyə köçürülməsi nəticəsində Cəmiyyət faiz gəlirini ümumi balans dəyəri əsasında tanımağı dayandırır və faiz gəlirini hesablayarkən gözlənilən kredit zərərləri çıxılmaqla, balans dəyərinə aktivin effektiv faiz dərəcəsini tətbiq edir.

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Gözlənilən kredit zərərlərinin (GKZ) qiymətləndirilməsi (davamı)

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artması meyarı artıq yerinə yetirilmədikdə, maliyyə aləti 1-ci Mərhələyə geri köçürülür. Əgər kredit qalığı kredit riskinin əhəmiyyətli artması nəticəsində 2-ci Mərhələyə köçürülmüşdürsə, Cəmiyyət həmin kredit riskinin aktuallığının saxlanması və ya dəyişməsindən əmin olmaq üçün ona nəzarət edir.

Cəmiyyət gözlənilən kredit zərərlərini portfel əsasında qiymətləndirir: daxili reytinglər fərdi qaydada qiymətləndirilir, lakin eyni kredit riski reytingləri və eyni kredit portfelini seqmentləri üçün GKZ-nin hesablanması prosesində eyni kredit riski parametrləri (məsələn, DE, DHZ) tətbiq edilir. Bu yanaşma borcalanlar haqqında müəyyən məlumatlar (kreditin vaxtında ödənilməməsi, əvvəlki dövrlər üzrə zərərlər haqqında məlumat, yer və digər proqnoz məlumatları kimi) əsasında portfelin eyni seqmentlərə daxil edilməsini əhatə edir.

Qiymətləndirmə portfel əsasında aparıldıqda Cəmiyyət risk mərhələlərini müəyyən edir və zərər üzrə ehtiyatları ümumi şəkildə hesablayır. Cəmiyyət kredit portfelini kredit riskinin ümumi xüsusiyyətləri əsasında müəyyən edilmiş seqmentlər əsasında elə şəkildə təhlil edir ki, qrup daxilində kredit portfelleri eyni və ya analoji risklərə malik olsunlar.

Əsas ümumi kredit xüsusiyyətlərinə aşağıdakılar daxildir: müştərinin növü (məsələn, topdansaş və ya pərakəndə), məhsulun növü, kredit riskinin reytingi, ilkin tanınma tarixi, ödəmə müddətinədək qalan tarix, təminatın keyfiyyəti və kredit məbləğinin təminatın dəyərində nisbəti (LTV). Müxtəlif seqmentlər, həmçinin DE və DHZ kimi kredit riski parametrlərindəki fərqləri əks etdirilir.

Ümumiyyətlə, GKZ aşağıdakı kredit riski parametrlərinin hasilinə bərabərdir: effektiv faiz dərəcəsindən istifadə etməklə cari dəyərə diskontlaşdırılan DMQD, DE və DHZ. GKZ hər bir fərdi kredit qalığını və ya ümumi seqmentin bütöv müddəti ərzində hər bir növbəti il üçün kredit riski parametrlərini proqnozlaşdırmaqla müəyyən edilir. Bu üç komponentin hasilini tapılır və bərpa ehtimalını (yəni, maliyyə aktivinin əvvəlki ayda ödənilməsi və ya defolt olması) nəzərə alaraq onlara düzəliş edilir. Bu, hər bir gələcək dövr üçün GKZ-nin hesablanmasını effektiv şəkildə təmin edir və sonradan hesabat tarixinə geri diskontlaşdırılaraq toplanır. GKZ-nin hesablanması üçün istifadə edilən diskont dərəcəsi ilkin effektiv faiz dərəcəsi və ya onun təxmini dəyəridir.

Kredit riski parametrlərinin əsas hesablanma prinsipləri

DMQD-maliyyə alətinin növündən asılı olaraq dəyişən gözlənilən ödəniş qrafikinə əsasən müəyyən edilir. Amortizasiya olunan maliyyə alətləri və birdəfəlik kreditlər üçün DMQD borcalan tərəfindən 12 ay müddətinə və ya bütöv müddət üzrə ödənişlər əsasında müəyyən edilir. Bu zaman, borcalan tərəfindən gözlənilən artıq ödəmə də nəzərə alınır. Hesablamaya, həmçinin vaxtından əvvəl ödəniş və ya yenidən maliyyələşdirmə ehtimalları daxildir.

GKZ-nin hesablanması üçün iki növ defolt ehtimalından istifadə edilir: 12 aylıq və bütöv müddət üçün defolt ehtimalı. 12 aylıq defolt ehtimalının qiymətləndirilməsi əvvəlki dövrlər üzrə defolt haqqında mövcud olan ən son məlumatlara əsaslanır və zərurət yarandıqda, dəstəklənən proqnoz məlumatları da nəzərə alınır. Bütöv müddət üçün defolt ehtimalı maliyyə alətinin qalan müddəti ərzində defoltun baş vermə ehtimalının qiymətləndirilməsini əks etdirir və maliyyə alətinin bütün müddəti ərzində 12 aylıq defolt ehtimalının məbləğinə bərabərdir.

GKZ modellərinə daxil edilmiş proqnoz məlumatları

Bütöv müddət üzrə defolt ehtimalının hesablanması üçün Cəmiyyət seqmentdən və kreditin növündən (miqrasiya matrisi əsasında hesablanan 12 aylıq defolt ehtimalının ekstrapolyasiyası, əvvəlki dövrlər üzrə defolt məlumatları əsasında bütöv müddət üzrə defolt ehtimalı ayrılması) asılı olaraq müxtəlif statistik üsullardan istifadə edir.

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

GKZ modellərinə daxil edilmiş proqnoz məlumatları (davamı)

DHZ-defolt olmuş kredit qalığı üzrə zərərin həcmi ilə bağlı Cəmiyyətin proqnozunu əks etdirir. DHZ kontragentin növündən, iddianın növündən və prioritetindən, eləcə də girovun və ya digər kredit təminatının mövcudluğundan asılıdır. 12 aylıq və bütöv müddət üzrə DHZ defolt hadisəsindən sonra gözlənilən defolt vəziyyətindən qayıtma hallarına təsir edən amillər əsasında müəyyən edilir.

Kredit riskinin əhəmiyyətli dərəcədə artmasının qiymətləndirilməsi və gözlənilən kredit zərərlərinin hesablanması zamanı dəstəklənən proqnoz məlumatlarından istifadə edilir. Cəmiyyət kredit riski və gözlənilən kredit zərərlərindəki dəyişikliklər ilə əlaqəli olan bəzi əsas iqtisadi dəyişənləri müəyyən etmişdir.

Bazar riski

Cəmiyyət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) xarici valyuta və (b) faiz hesablanan aktiv və öhdəliklər üzrə açıq mövqələr ilə əlaqədar bazar riskinə məruz qalır. Bazar risklərinin idarə edilməsində Cəmiyyətin məqsədi valyuta məzənnələri və faiz dərəcələrindəki mənfi dəyişikliklərə görə Cəmiyyətin məruz qala biləcək açıq bazar mövqələri üzrə mümkün zərər məbləğlərinin məhdudlaşdırılması və azaldılmasından ibarətdir.

Rəhbərlik qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Buna baxmayaraq, bu cür yanaşmadan istifadə edilməsi bazarda daha əhəmiyyətli dəyişikliklərin baş verdiyi halda, müəyyən edilmiş limitlərdən artıq zərərlərin yaranmasının qarşısını almır.

Xarici valyuta riski

Cəmiyyət Azərbaycan manatına qarşı xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır. Rəhbərlik hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonunda, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir.

Hesabat dövrünün sonuna Cəmiyyətin məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

	31 dekabr 2025-ci il			31 dekabr 2024-cü il		
	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe
AZN	40,491,168	20,598,673	19,892,495	29,434,057	(9,625,587)	19,808,470
ABŞ dollar	11,651	2,462,197	(2,450,546)	21,009	(5,520,327)	(5,499,318)
Cəmi	40,502,819	23,060,870	17,441,949	29,455,066	(15,145,914)	14,309,152

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtilə, hesabat dövrünün sonuna tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklərin mənfəət və ya zərərə təsiri aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

	31 dekabr 2025-ci il	31 dekabr 2024-cü il
	Mənfəət və ya zərərə təsir	Mənfəət və ya zərərə təsir
ABŞ dollarının 20% möhkəmlənməsi	(490,109)	(1,099,864)
ABŞ dollarının 20% zəifləməsi	490,109	1,099,864

Valyuta məzənnələrindəki bu cür dəyişikliklərin Cəmiyyətin mənfəət və ya zərərinə təsirindən başqa, kapitala hər hansı təsiri yoxdur. Yuxarıda qeyd edilən risklər yalnız Cəmiyyətin əməliyyat valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan monetar qalıqları üçün hesablanmışdır.

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Xarici valyuta riski (davamı)

Cəmiyyət həssaslıq təhlili apararkən aşağıdakı mülahizələri irəli sürür:

- Həssaslıq təhlili Cəmiyyətin bu məlumatları növbəti dəfə təqdim edəcəyi dövrə qədər olan müddət ərzində baş verə biləcək bütün dəyişiklikləri əks etdirir. Məlumatların növbəti təqdim olunma dövrü adətən növbəti illik hesabat dövrü ilə üst-üstə düşür;
- Cəmiyyət bütün mümkün dəyişikliklərin deyil, yalnız müvafiq risk dəyişəninə mümkün ola biləcək limitləri qarşısında dəyişikliklərin təsirini açıqlayır.

Faiz dərəcəsi riski

Cəmiyyət bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Belə dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

Cəmiyyətin məruz qaldığı faiz dərəcəsi riski üzrə ümumi təhlil aşağıda göstərilir. Cədvəldə Cəmiyyətin cəmi maliyyə aktiv və öhdəlikləri müqavilə üzrə faiz dərəcələrinin dəyişməsi tarixlərinə və ya ödəmə müddətlərinə görə (bu tarixlərdən hansı daha tez baş verərsə) təsnifləşdirilir.

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	1 ildən çox	Cəmi
31 dekabr 2025-ci il					
Cəmi maliyyə aktivləri	6,124,741	15,254,865	8,532,574	10,590,639	40,502,819
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(2,946,100)	(4,487,821)	(3,100,099)	(14,995,288)	(25,529,308)
31 dekabr 2025-ci il tarixinə faiz dərəcəsi üzrə xalis həssaslıq kəsiri	3,178,641	10,767,044	5,432,475	(4,404,649)	14,973,511
31 dekabr 2024-cü il					
Cəmi maliyyə aktivləri	2,555,582	9,257,332	7,971,728	9,670,424	29,455,066
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(668,072)	(4,231,786)	(5,546,117)	(4,699,940)	(15,145,915)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə faiz dərəcəsi üzrə xalis həssaslıq kəsiri	1,887,510	5,025,546	2,425,611	4,970,484	14,309,151

Cəmiyyət Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmiş dəyişkən faizli aktiv və ya öhdəliklərə malik olmadığına görə onun mənfəəti Azərbaycan manatı üzrə faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə məruz qalmır.

Cəmiyyət öz maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Cəmiyyətin əsas idarəedici heyəti tərəfindən təhlil edilmiş hesabatlarla əsaslanan faiz dərəcələri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

İllik %	31 dekabr 2025-ci il		31 dekabr 2024-cü il	
	AZN	ABŞ dollar	AZN	ABŞ dollar
Aktivlər				
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5%-40%	-	5%-40%	-
Öhdəliklər				
İcarə öhdəlikləri	10%-11%	-	10.1%	-
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	14%-18%	-	14%-18%	-
Müddətli borc öhdəlikləri	12%-13%	6.5%-7%	11%	5.5%-6.5%

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən “-” işarəsi Cəmiyyətin müvafiq valyutada aktiv və öhdəliklərə malik olmadığını bildirir.

Digər maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri üçün faiz hesablanmır.

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Coğrafi risk konsentrasiyaları

31 dekabr 2025-ci il və 31 dekabr 2024-cü il tarixlərinə Cəmiyyətin kredit fəaliyyətini yalnız Azərbaycan Respublikası ərazisində həyata keçirmişdir. Cəmiyyətin bütün maliyyə aktiv və öhdəlikləri tam olaraq (100%) Azərbaycan Respublikasının ərazisində yerləşmişdir ki, bu da bir bölgə üzrə əhəmiyyətli coğrafi konsentrasiyanı göstərir.

Likvidlik riski

Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində Cəmiyyətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Buraya faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır.

Cəmiyyətin Rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və nəzarət olunan uyğunsuzluğu maliyyə təşkilatlarının idarə olunması üçün əsas amillərdir.

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Cəmiyyət aktiv.öhdəliklərin idarə edilməsi prosesinin bir hissəsi kimi müştərilərin və bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə hər gün nəzarət edir. Onlar həmçinin öhdəlik bazasının diversifikasiya riski üzrə parametrlər müəyyən edir.

Cəmiyyətin likvidlik siyasəti aşağıdakıları özündə əks etdirir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımi likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Cəmiyyətin strateji məqsədlərinə uyğun olan maliyyələşdirmə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və bununla, Cəmiyyətin yerli və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;
- Yüksək likvidli və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının müəyyən vaxt çərçivəsində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaşdırılması; və
- Müəyyən vaxt çərçivəsində aktiv və öhdəlik strukturunun davamlı monitorinqinin aparılması.

Aşağıdakı cədvəllərdə potensial olaraq yarana biləcək faizlər də daxil olmaqla, Cəmiyyətin öhdəliklərinin balans dəyəri balans tarixindən müqavilədə nəzərdə tutulan ödəmə tarixinədək qalan müddət üzrə qruplaşdırılır.

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

31 dekabr 2025-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin diskont edilməmiş ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	Cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	939,533	-	-	-	939,533
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	5,185,208	15,254,865	8,532,574	10,590,639	39,563,286
Maliyyə aktivləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	6,124,741	15,254,865	8,532,574	10,590,639	40,502,819
Maliyyə öhdəlikləri					
Müddətli borc öhdəlikləri	(505,149)	(4,437,553)	(3,039,777)	(8,757,848)	(16,740,327)
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	(2,003,942)	-	-	-	(2,003,942)
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər	-	-	-	(6,067,614)	(6,067,614)
Digər öhdəliklər	(426,956)	-	-	-	(426,956)
İcarə öhdəlikləri	(10,054)	(50,268)	(60,322)	(169,826)	(290,470)
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	(2,946,101)	(4,487,821)	(3,100,099)	(14,995,288)	(25,529,309)
Xalis likvidlik aralığı	3,178,640	10,767,044	5,432,475	(4,404,649)	14,973,510
Yığılmış likvidlik aralığı	3,178,640	13,945,684	19,378,159	14,973,510	

31 dekabr 2024-cü il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin diskont edilməmiş ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	12 aydan 5 ilə qədər	Cəmi
Maliyyə aktivləri					
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	327,394	-	-	-	327,394
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	2,228,188	9,257,332	7,971,728	9,670,424	29,127,672
Maliyyə aktivləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	2,555,582	9,257,332	7,971,728	9,670,424	29,455,066
Maliyyə öhdəlikləri					
Müddətli borc öhdəlikləri	(229,671)	(993,335)	(2,665,788)	(3,371,992)	(7,260,786)
Buraxılmış borc qiymətli kağızlar	-	-	-	(1,841,223)	(1,841,223)
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər	(396,000)	(1,886,333)	(2,876,000)	(1,232,239)	(6,390,572)
Digər öhdəliklər	(113,054)	-	-	-	(113,054)
İcarə öhdəlikləri	(10,526)	(52,628)	(63,154)	(256,957)	(383,265)
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	(749,251)	(2,932,296)	(5,604,942)	(6,702,411)	(15,988,900)
Xalis likvidlik aralığı	1,806,331	6,325,036	2,366,786	2,968,013	13,466,166
Yığılmış likvidlik aralığı	1,806,331	8,131,367	10,498,153	13,466,166	

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

20. Maliyyə risklərinin idarə edilməsi (davamı)

Likvidlik riski (davamı)

Cəmiyyət likvidliyin idarə edilməsi üçün yuxarıda göstərilən diskontlaşdırmanı nəzərə almadan öhdəliklərin ödəmə müddətləri üzrə yuxarıda göstərilən təhlilindən istifadə etmir. Bunun əvəzində, Cəmiyyət aşağıda göstəriləndi kimi gözlənilən ödəmə müddətlərinə və likvidlik çatışmazlığına nəzarət edir:

	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1 aydan 6 aya qədər	6 aydan 12 aya qədər	1 ildən çox	Cəmi
31 dekabr 2025-ci il					
Cəmi maliyyə aktivləri	6,124,741	15,254,865	8,532,574	10,590,639	40,502,819
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(2,946,101)	(4,487,821)	(3,100,099)	(14,995,288)	(25,529,309)
31 dekabr 2025-ci il tarixinə likvidlik riski üzrə xalis həssaslıq kəsiri	3,178,640	10,767,044	5,432,475	(4,404,649)	14,973,510
31 dekabr 2024-cü il					
Cəmi maliyyə aktivləri	2,555,582	9,257,332	7,971,728	9,670,424	29,455,066
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(749,251)	(2,932,296)	(5,604,942)	(6,702,411)	(15,988,900)
31 dekabr 2024-cü il tarixinə likvidlik riski üzrə xalis həssaslıq kəsiri	1,806,331	6,325,036	2,366,786	2,968,013	13,466,166

Rəhbərliyin fikrincə aktiv və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Cəmiyyətin likvidlik riskinin idarə olunması üçün əsas amillərdir.

Ümumiyyətlə, maliyyə təşkilatlarında bu göstəricilərə tam uyğunluq təmin edilmir. Belə ki, əməliyyatlar çox zaman qeyri-müəyyən müddətə aparılır və fərqli xarakterli daşıyır. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər.

Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan öhdəliklərin münasib dəyərlə əvəz edilməsi imkanı, Cəmiyyətin likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən maliyyə institutları üçün mövcud olan əlverişli makroiqtisadi şərait, pul vəsaitləri üzrə müsbət daxilolmalar, əməliyyatların gəlirliliyi və tələb olunduqda mövcud maliyyə resurslarından istifadə likvidlik risklərini əhəmiyyətli dərəcədə azaldır.

21. Kapitalın idarə olunması

Kapitalın idarə olunmasında Cəmiyyətin məqsədi Mərkəzi Bankın müəyyən etdiyi (i) kapitala dair minimal tələblərə riayət etmək (ii) Cəmiyyətin fəaliyyətinin fasiləsizliyini təmin etmək və (iii) biznesin dəstəklənməsi və səhmdar dəyərinin artırılması məqsədilə optimal kapital bazasının saxlamaqdan ibarətdir.

Kredit müqavilələrində kapitalın adekvatlığı tələbləri ilə bağlı xüsusi maliyyə şərtləri nəzərdə tutulmamışdır.

22. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər

Məhkəmə prosesləri

Adi fəaliyyət gedində vaxtaşırı olaraq Cəmiyyətə qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar Cəmiyyətin rəhbərliyi öz təxminlərinə, eləcə də daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

22. Təəhhüdlər və şərti öhdəliklər (davamı)

Vergi prosesi

Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Cəmiyyətin əməliyyatları və fəaliyyəti ilə bağlı vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin mövqeləri müvafiq vergi orqanları tərəfindən mübahisələndirilə bilər.

Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi şərh edərkən və vergilərin məbləğini müəyyən edərkən daha sərt mövqe nümayiş etdirə bilər və keçmişdə etiraz edilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxıla bilər. Bunun nəticəsində, Cəmiyyətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi yoxlamaları yoxlamanın keçirildiyi il də daxil olmaqla, vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyətini əhatə edə bilər. Müəyyən hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

23. Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir:

(i) 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təşhix edilməmiş);

(ii) 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yəni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yəni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və,

(iii) 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir.

Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərle qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür. Ədalətli dəyərle qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

Ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri üzrə ədalətli dəyərin təhlili və ədalətli dəyərdə ölçülməyən aktivlərin balans dəyəri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2025-ci il			31 dekabr 2024-cü il		
	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri
Maliyyə aktivləri						
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	39,563,286	39,563,286	-	29,127,672	29,127,672
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	939,533	-	939,533	327,394	-	327,394
Cəmi maliyyə aktivləri	939,533	39,563,286	40,502,819	327,394	29,127,672	29,455,066

23. Ədalətli dəyər haqqında açıqlamalar (davamı)

Ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər (davamı)

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri üzrə ədalətli dəyərin təhlili və ədalətli dəyərlə qiymətləndirilməyən öhdəliklərin balans dəyəri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

	31 dekabr 2025-ci il			31 dekabr 2024-cü il		
	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri
Maliyyə						
öhdəlikləri						
Müddətli borc						
öhdəlikləri	-	(14,316,861)	(14,316,861)	-	(8,409,006)	(8,409,006)
Buraxılmış borc						
qiymətli kağızlar	-	(2,003,942)	(2,003,942)	-	(1,841,223)	(1,841,223)
Əlaqəli tərəflərə						
ödəniləcək						
məbləğlər	-	(6,067,614)	(6,067,614)	-	(6,390,572)	(6,390,572)
Digər öhdəliklər	-	(426,956)	(426,956)	-	(113,054)	(113,054)
İcarə öhdəlikləri	-	(245,497)	(245,497)		(233,282)	(233,282)
Cəmi maliyyə						
öhdəlikləri	-	(23,060,870)	(23,060,870)	-	(16,987,137)	(16,987,137)

24. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar birbaşa və ya dolay yolla bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəf əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

31 dekabr 2025-ci il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimidir:

	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	349,964
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər	(6,067,614)
İcarə öhdəlikləri	(245,497)

31 dekabr 2024-cü il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimidir:

	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	1,370,657
Əlaqəli tərəflərə ödəniləcək məbləğlər	(6,390,572)
İcarə öhdəlikləri	(233,282)

“CITY FINANCE BOKT” MMC
MALİYYƏ HESABATLARI ÜZRƏ QEYDLƏR
31 DEKABR 2025-Cİ İL TARİXİNDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Xüsusi göstərilmiş hallar istisna olmaqla, məbləğlər Azərbaycan manatı ilə təqdim edilir)

24. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar (davamı)

31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və ya xərclər aşağıda göstərilir:

	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr
Faiz gəlirləri	102,968
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri	(27,979)

31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və ya xərclər aşağıda göstərilir:

	Ümumi nəzarət altında olan müəssisələr
Faiz gəlirləri	102,968
İcarə öhdəlikləri üzrə faiz xərcləri	(27,979)

Əsas idarəedici heyətə ödənişlər aşağıdakı kimi olmuşdur:

	31 dekabr 2025-ci il tarixində bitən il üzrə	31 dekabr 2024-cü il tarixində bitən il üzrə
Əmək haqları	(247,636)	(160,871)
Dövlət pensiya və sosial müdafiə fonduna ödənişlər	(42,874)	(25,417)
Cəmi	(290,510)	(186,288)

25. Hesabat tarixindən sonrakı hadisələr

Hesabat dövründən sonra heç bir əhəmiyyətli hadisə baş verməmişdir.